JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1855. Zaturdag 8 December. N°. 98.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* .... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën is... *f* —,60 duiten voor de *Vijf woorden*.
Bij eerste of meerdere herhaling —,30 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

EXTRACT *uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

Buitenzorg den 5 *December* 1855, (N°. 30.)

(*Staatsblad No* 78)

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met intrekking van het besluit van 8 Augustus 1855 no. 12, te bepalen, dat de prijs voor welken het zout van gouvernements wege op Java en Madura verkrijgbaar is gesteld, te rekenen van af den 1sten Januarij 1856, wordt teruggebragt tot het cijfer, waarvoor hetzelve verstrekt werd vóór 1o. Januarij 1852, namelijk op *f* 5:100 (vijf gulden een honderd duiten) en *f* 6:80 (zes gulden en tachtig duiten) recepis den pikol.

Ten tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Secretaris,

A. Prins.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal, van den 4den December 1855 no. 20, is de commissie, belast met het vervaardigen van een ontwerp van wetboek van strafregt voor Nederlandsch-Indie, ingesteld bij besluit van 30 Junij 1848 no. 1*b*. ontbonden; zijnde mitsdien de president en de leden dier commissie, mr. *C. Hultman*, mr. *P. Brunstveld van Hulten*, mr. jonkheer *D Junius van Hemert* en mr. *A. J. Swart*, eervol als zoodanig ontheven.

Civiel Departement.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den onderwijzer bij de gouvernements lagere school te Tagal *J. W. P. Rasens.*

Een 2jarig verlof naar Nederland.

Aan den resident van Tappanolie (Sumatra's Westkust) *F. H.* J. *Netscher*, integaan met den eersten der maand, volgende op die, waarin door hem het bestuur aan zijnen opvolger zal zijn overgegeven.

» » tweeden stads-geneesheer te Batavia *D. Peereboom Voller*, integaan met 1o. Februarij 1856.

» » ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia *E. A. Schill*, integaan met 1o Augustus 1856.

» » opzigter der eerste klasse bij den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken te Padang *E. V. J. Waersegers*, integaan met 1o Januarij 1856.

» » zout-pakhuismeester te Boender (afdeeling Sumanap) *P. L. Luijks*, integaan met 1o Januarij 1856.

» » constructeur bij 's lands timmerwerf te Soerabaija K. *F. C. Portengen*, integaan met 1o Januarij 1856.

» » assistent-resident van Panaroekan en Bondowosso (Bezoekie) *C. Wiggers*, integaan met 1o Januarij 1856.

» » controleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures *H. A. Steijn Parvé*, integaan met 1o Januarij 1856.

» » algemeenen secretaris mr. *A. Prins*, integaan met 1 Junij 1856.

» » posthouder te Ternate (Bantam) *C. C. L. van Coeverden*, integaan met 1o Januarij 1856.

» » controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures *W. C. Vosmaer*, integaan met 1o Februarij 1856.

Militair Departement.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland,

Aan den kapitein der infanterie J. *G. Paul.*

» » dirigerend officier van gezondheid der tweede klasse *F. Schmitt*,.

» » luitenant-kolonel der infanterie J. A. *Waleson.*

» » dirigerend officier van gezondheid der 1ste klasse C. W. R. *Voigt.*

» » officier van gezondheid der 2de klasse *D. A. Borck.*

» » majoor der infanterie *K. F. van Steijn van Hensbroek.*

» » kolonel der infanterie, inspecteur der schutterijen, enz., *B. F. J. H. le Bron de Vexela.*

» » officier van gezondheid der 3de klasse J. J. *Adriaans.*

» » kapitein der infanterie *A. C. W. A. Collard.*

» » kapitein der infanterie J. *Stuurman.*

» » kapitein der infanterie *T. M. Bieler.*

» » kolonel der infanterie J. *A. Beenkuijsen.*

» » onderintendant der 1ste klasse *W. M. van den Ham.*

» » officier van gezondheid der 1ste klasse *C.* J. *Serlé.*

» » kapitein der infanterie *E. Pauw.*

Advertentien.

Transport van Zout.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat door de residenten van Batavia en van Soerabaya, respectivelijk op den 27sten dezer en den 16den Januarij a. s., des voormiddags ten 10 ure, ten burele van die hoofdambtenaren, in het openbaar zal worden uitbesteed het transport van zout van het hoofddepôt-pakhuis te Sumanap naar de na te noemen pakhuizen, namelijk:

780 (zeven honderd tachtig) . . .	koyangs	naar	Padang.
965 (negen honderd vijf en zestig)	»	»	Priaman.
110 (honderd en tien).	»	»	Aijer Bangies.
320 (drie honderd twintig)	»	»	Bencoelen.

Venduties.

Maandag 10 December, voor de toko van wijlen de weduwe *Legaigneur*, door *Vaupel & Co.* Zondag den 9den te bezigtigen.

Dingsdag 11 December, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*,

Woensdag 12 December, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*,

Donderdag 13 December, voor het commissiehuis van *Louran & van Walchren.*

Vrijdag 14 December, voor het commissiehuis van gebr. *Roselje & Co.*,

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedels:

Door den lasthebber *H. Kruthoffer*, te Samarang: *P. W. B. de Wilde.*

Vertrekkende Personen.

S. Lavalette. — W. de Bruine Ploos. — J. J. Carabain en *echtgenoot.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 3 *tot en met* 6 *December* 1855.

HOTEL WILLEM II. *Tanoeko*, van Buitenzorg. — *Tan Tjongpoa.* — *Tan Kenggok*, *L. J. d'Harvant*, van Palembang. — *W. J. J. Gosenson*, van idem. — *Fundter*, van idem. — *Thung Djisseng*, van Buitenzorg. — *M. Neijts*, van Soerabaya.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *Dr. S. A. Buddingh* en *echtgenoot* van Buitenzorg. — *G. Fabius*, van Japan. — *P. J. O. J. van Es*, van de Molucco's. — *L. Rautter*, van Japan.

ROTTERDAMSCH HOTEL. *Th. Nicolas*, van Onrust. — *F. W. C. G. von Beelow* en *familie*, van Soerabaya.

MARINE HOTEL. *C. H. Bogaert*, van Timor. — *A. C. Jager*, van idem. — *B. W. A. Halbertsma*, van idem. — *J. Luteijn*, van Singapore. — *J. M. Smith*, van idem. — *H. C. Steenbergen*, van Japan. — *G. Bijl de Vroe*, van idem. — J. *Tromp*, van Padang. — *Van der Hegge Spus*, van idem. — *Dr. Schmitz* en *echtgenoot*, van Macasser. — *M. G. van de Star*, J. *W. Binkes*, en *H. C. Bogaert*, van de reede.

JAVA HOTEL. *T. Wulp*, Ceijlon. — *Bilton*, van idem. — *Burnett* en *echtgenoot* van idem.

DE DIEFSTAL UIT LIEFDE (*vervolg*)

Toen daarop de bediende zich verwijderd had en graaf Eduard het couvert opende, vond hij daarin de gewenschte duizend daalders in banknoten, en tevens met vermomde hand de woorden geschreven:

„Wanneer gij het geld van uw vader ontvangt, geef dan de hier ingesloten som verzegeld aan Natalia Bl.... terug. Voor het overige stilzwijgenheid jegens iedereen."

Graaf Eduard von Bl... had aan niemand dan aan Clotilde zijne verlegenheid medegedeeld, dus kon enkel zij het geld gezonden hebben. Al kwam hem nu ook de wijze zonderling voor, waarop het geschied was, zoo dacht hij toch niet verder daarover na, maar was slechts blijde, zich gered en van wanhopige stappen teruggehouden te zien. Als van een hevigen centenaarslast bevrijd, zuchtte hij diep en mompelde voor zich heen:

„Nu zie ik toch, dat zij mij bemint!"

Den volgenden morgen reeds vroeg, nadat hij het geld ingepakt, verzegeld en op de post gedaan had, kwam hij heel ligt en vergenoegd bij de weduwe von Gl...n aan, om naar den welstand der dames te informeren, en zijn snel vertrek van gisteren te verontschuldigen.

Clotilde, die niet tegenwoordig was en zich liet excuseren, omdat zij meende, dat haar verloofde kwam om op nieuw te beproeven, haar te overreden, hoorde, toen deze weg was, niet zonder bevreemding, dat hij vrolijk en opgeruimd geweest was en met groote liefde van haar gesproken had.

„Hij zal het geld van zijn vader ontvangen hebben en daarmede uit de verlegenheid zijn," dacht zij en hield zich met de bezigheden van den dag en met afleggen van bezoeken bezig.

Toen Eduard des avonds terug kwam, was er visite en geen ongestoorden oogenblik te vinden, die voor eene verklaring geschikt was. Den tweeden en derden dag ging het niet beter. Den vierden zond heel onverwacht zijne aanstaande schoonmoeder tot hem met verzoek, dat hij oogenblikkelijk bij haar komen zou, omdat zij hem over eene zaak van gewigt te spreken had.

„Hoor, graaf," riep zij hem luide toe, toen hij nog naauwelijks over den drempel harer kamer gekomen was, „hoor, graaf, welk schandaal er in mijne huis voorgevallen is."

„Wat is er dan?" vroeg de binnentredende, door een bang voorgevoel aangegrepen en tot onder de slapen verbleekende.

„Overtuig u zelven," antwoordde de gevraagde haastig en zij hield hem een beschreven stuk papier toe.

Hij las het over en vond de volgende woorden:

„Lieve, genadige mevrouw! Zoo gij toevallig, eer ik datgene, wat ik gedaan heb, redresseren kan, aan uwe chatouille komt en de som van duizend daalders vermist, zoek dan niet naar den dief. Ik heb ze weggenomen. Ik heb heimelijk den sleutel van uwe secretaire weten te bekomen en het geld ongemerkt weggenomen. Het is slechts voor weinige dagen, na wier verloop ik het behoorlijk terugbezorgen zal. In geval van ontdekking om medelijden en verschooning smeekende,

Natalia Bl..."

Graaf Eduard schemerde het voor de oogen, hij las en herlas en wist niet, wat hij denken zou.

„Wat zegt gij van deze onbeschaamde vermetelheid?" barstte de weduwe los, toen zij tot hare verbazing den graaf in plaats van hem in verwondering en schelden te hooren uitvaren, als versteend voor zich zag staan.

„Ik begrijp het niet," hijgde deze, meer in zich zelven dan tot de weduwe sprekende, bijna onhoorbaar, terwijl hij dadelijk daarop haastig vroeg: „En wat hebt gij met de ongelukkige gedaan?"

„Zij is reeds aan de politie overgeleverd en zal haar regter niet ontgaan," luidde het antwoord.

„O, mijn God!" steunde graaf Eduard, „gij had niet dadelijk tot het uiterste moeten overgaan en de zaak ten minste eerst zelve nader onderzoeken."

„Ik heb het beproefd," antwoordde de weduwe, „maar denk eens, de zondares is zoo verstokt, dat zij niet eens bekennen wil, wat zij met het geld gedaan

heeft. Zij zegt, dat geene magt ter wereld haar die bekentenis ontlokken zal."

Graaf Eduard von B... stortte bijna neder. Zich slechts met moeite herstellende verklaarde hij, met Clotilde te willen spreken en dan de in de gevangenis gebragte zelve bezoeken.

„O, hadt gij mij toch vroeger laten roepen," zeide hij bij het heengaan tot de weduwe. „Hangt de zaak zamen zoo als ik vermoed, dan zou het openlijk opzien door mijne tusschenkomst vermeden zijn."

„Maar ik wil het volstrekt niet vermeden hebben," hernam de vrouw des huizes hevig. „Om welke reden de ontvreemding ook geschied is, zij is zoo ongehoord vermetel, dat het hemeltergend zijn zou, indien zij niet voorbeeldig gestraft werd."

Zonder hierop iets te antwoorden, snelde graaf Eduard heen naar Clotilde's kamer. Maar hier kreeg hij het berigt, dat de genadige freule aan hoofdpijn lijdende, geen bezoek ontvangen kon.

„Goed, goed," zeide hij bij zich zelven, den trap afgaande, »nu weet ik genoeg. Gij allen zijt de grootheid en edelmoedigheid van dit meisje onwaardig. En ik zelf, helaas! ook!" voegde hij er met de diepste, innige beschaming bij.

Toen hij in de stadsgevangenis kwam en naar mejufvrouw Natalia Bl... vroeg, werd hij in eene kleine, donkere cel gebragt, in welke hij het heldhaftige meisje weenende in den hoek neergehurkt vond.

„Mijn God, wat hebt gij gedaan?" riep hij smartelijk uit, toen de gevangenbewaarder zich verwijderende, hem met de ongelukkige alleen liet.

„Niets, waar ik om mijnentwil berouw van heb," zeide zij zacht, zich verheffende. »Versta deze tranen niet verkeerd, heer graaf, zij vlieten enkel om de smart, die mijne arme moeder en mijne broeders en zusters bij het berigt van het tegen mij begonnen proces gevoelen zullen."

„Het kan, het mag niet plaats hebben, dat proces," riep graaf Eduard, terwijl hij er, Natalia's schoone, kleine hand grijpende en aan zijne lippen drukkende, bijvoegde: »Ik bevat nog naauwelijks de grootheid uwer daad. Hoe en waardoor zijt gij op dat denkbeeld gekomen?"

»Ik was toevallig en tegen mijn wil getuige van uw gesprek met de genadige freule," antwoordde Natalia eenvoudig, hare hand uit die des graven trekkende. »De bevende, smartelijk dringende toon, waarmede gij smeektet, trof mij. De bedenkingen van uwe bruid tegen uw voorslag schenen mij ongegrond en wreed. Zoo kwam het, dat ik, toen gij naauwelijks weg waart, datgene deed, wat gij haar voorgeslagen hadt en wat, had zij het gedaan, eene edele daad zou genoemd zijn en slechts bij mij als misdaad bestempeld wordt."

»Genoeg, genoeg," zeide graaf Eduard: „nog eens, dat zal, dat mag niet zijn Ik zal middel vinden om het ergste te verhoeden. Ben ik niet alleen de schuldige?"

Hiermede Natalia Bl.... verlatende en naar de weduwe von Gl...n terugsnellende, om haar alles te bekennen, werd hij onderweg door den postbode ingehaald, die hem brief en wissel van zijn vader bragt. De laatste prees hem zeer over zijne vermeende onthouding van het spel, wenschte hem geluk met zijne aanstaande verbinding en zond hem vooreerst zes duizend daalders om daarvan de eerste kosten te bestrijden."

Niet zonder smartelijke schaamte over den onverdienden lof, stak hij het grootmoedig geschonken geld bij zich en snelde verder.

Bij mevrouw von Gl...n aangekomen, overreikte hij haar nu dadelijk eene banknoot van duizend daalders, verhaalde de geheele toedragt der zaak, verzocht haar met een diep bewogen hart, de aanklagt tegen mejufvrouw Natalia Bl... terug te nemen en de geheele zaak aan de vergetelheid over te geven.

Tegen zijn vermoeden verhief zich de weduwe, nadat hij zijn verhaal geëindigd had, ongeroerd van haar stoel, schoof hem de banknoot toe en zeide toen op ijskouden toon:

„Dat alles gaat niet mij, maar het geregt aan."

„Gij zult barmhartig zijn, mevrouw," riep graaf Eduard, en ook zijnerzijds opstaande: „gij zult, zoo

Théâtre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER

Lundi, 10 Decembre 1855.

Relâche,

pour les Répétitions d'Othello.

(2384)

Vocaal en Instrumentaal Concert.

De Ondergeteekende heeft de eer aan het publiek mede te deelen, dat hij met toestemming van den heer Resident en onder medewerking van de **Maatschappij van Toonkunst**, een groot

VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT

zal geven,

op Dingsdag den 11 December 1855,

in het Lokaal van den Schouwburg,

waarin hij zich op twee geheel nieuwe Instrumenten

de TURKOPHONE en de TURKOPHONINI

zal doen hooren.

PROGRAMMA.

Eerste Deel.

1 Ouverture »*Oberon*" .... WEBER.

2 »*Stance à l'Eternité*," (Scène Biblique), te zingen door den heer St. Denis .... DELSARTE.

3 Solo de **Turkophone**, varié sur un thême du XVII siècle, gecomponeerd en uittevoeren door ALI BEN SOU ALLE.

4 Solo de Piano. Sextuor de »*Lucie de Lammermoor*," gearrangeerd voor Piano, uittevoeren door den heer Rijckmans ...... THALBERG.

5 »*Le Fils du Corse*." Scène Dramatique, te zingen door den heer St. Denis .... ALPHONSE MOREL.

6 Grand Air varié de Clarinette, uittevoeren door Ali Ben Sou Alle .... BEER.

Tweede Deel.

7 Ouverture »*l'Etoile du Nord*" .. MEYERBEER.

8 Solo de **Turkophonini**, varié sur un thême Ecossais (Charlie is my darling), gecomponeerd en uittevoeren door .... ALI BEN SOU ALLE.

9 »*Le Muletier Calabrais*." Romance te zingen door den heer St. Denis .... VICTOR MASSÉ.

10 Solo de Violon, uittevoeren door den heer Calmer .... DE BÉRIOT.

11 Fantaisie de **Turkophone**, sur l'Opéra »*La Sonnambula*," uittevoeren door Ali Ben Sou Alle ALI BEN SOU ALLE.

Aanvang des avonds ten $7^1/_2$ ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN.

Voor een Heer *f* 5. Voor eene Dame *f* 5.
Officieren tot en met den rang van Kapitein *f* 3.
Een Kind *f* 2.

Toegangkaarten zullen van heden af bij den ondergeteekende verkrijgbaar zijn in het Hotel der Nederlanden, en op den dag van het Concert van 's morgens 8 ure, aan het locaal van den Schouwburg.

(2387) ALI BEN SOU ALLE.

129ste Frankforter Staats-Loterij,

gewaarborgd en geautoriseerd door het Gouvernement der Vrije Stad Frankfort aan de Main.

Kapitaal: Een Millioen 828,450 Gulden,
bestaande uit:
26000 Loten met 13600 Prijzen en 11 Premiën.

De hoogste Prijzen zijn: *f* 200.000, *f* 100,000, *f* 50,000, *f* 25.000, *f* 20.000, *f* 15 000, *f* 12.000, *f* 10.000, *f* 6.000, *f* 4.000, *f* 3.000, *f* 2.000, *f* 1.000, enz., enz.

Plannen en Loten voor deze welbekende en voordeelige Loterij, zijn van heden af door ons verkrijgbaar gesteld bij de Heeren **van Haren Noman & Kolff**, te Batavia en Samarang.

Men wordt ten vriendelijkste verzocht vroegtijdig genoeg zijne bestellingen te doen toekomen, ten einde spoedig in het bezit der Loten te geraken. De ondergeteekenden waarborgen eene zorgvuldige en dadelijke toezending der Lijsten van elke Trekking, en maatregelen zijn genomen geworden, om eene onmiddelijke betaling der gewonnen Prijzen aan de belanghebbenden op Java te verzekeren.

MORIZ STIEBEL ZONEN,
Bankiers en aangestelde Gouvernements Kollekteurs, Frankfort a/M.

Prijs der Loten.

Een geheel Lot *f* 120. Een Half Lot *f* 60. Een Kwart Lot *f* 30.

Voordeelen worden genoten bij het nemen van meerdere Loten:

4 geheele of 8 halve of 16 kwarter loten kosten slechts *f* 450. 10 geheele of 20 halve of 40 kwarter loten kosten slechts *f* 1100. (2311)

Evangelisch-Luthersche Kerkboeken

in fraaijen maroquinen band, te bekomen bij

(2389) H. M. VAN DORP.

PRICE & Co's

Permanent Marking Ink, by

(2392) LANGE & Co.

Boekhandel van *H. M. van Dorp*, te Batavia.

Pijnappel, Atlas van de Nederlandsche bezittingen in Oost-Indië *f* 7.
Black's General Atlas, comprehending upwards of seventy maps 60.
Aglaya 1855, per mail *f* 9.

NIEUWE HOLLANDSCHE ROMANS, als:

Mordaunt-Hall of een Septembernacht, 2 deelen. **Sophia van Loon**, de strijd der deugd en de magt der verleiding. **Van der Veen**, een Drentsch verhaal. **Elise**, de zoon van den Klepperman, 2 deelen. **Katharina Achton**, 2 dln. **De Lantaarnopsteker**, 2 dln. **Hackländer**, Europeesch slavenleven, 3 dln. **Anderson**, eene Reis om de Wereld. De Erfgenaam van Redcliffe, 3 dn. **Arbeid en Rijkdom**, 2 dln. De Distel en de Ceder van den Libanon, 2 dln. **Gewin**. Eugenie Merlin en andere novellen. **Hansteen**, Mijne reis door Siberie, enz., enz. (2373)

Boekhandel *Lange & Co.*

Nederlandsch Indische ZAKALMANAK, 1856,

f 2.

KANTOORALMANAK,

Opgeplakt *f* 1. Idem Onopgeplakt 0,60.

Zakalmanak en onopgeplakte Kantooralmanak te zamen franco per post *f* 3.

Aanvragen franco. (2211)

KANTOOR-ALMANAK

voor 1856,

Gedrukt in *vier* Kleuren.

Opgeplakt *f* 2. Onopgeplakt *f* 1.

Binnen weinige dagen mede verkrijgbaar à *f* 2:

ZAK-ALMANAK

voor 1856.

(2370) W. BRUINING.

Mede verkrijgbaar bij *M. Blok* te Cheribon.

Gelithographeerde VISITE-KAARTJES

à *f* 8,— de 100, bij

(2276) H. M. VAN DORP.

Nieuwe Rotterdamsche Courant.

Mail-Editie.

Diegenen op Java en de Buitenbezittingen, welke zich gedurende 1856 wenschen te abonneren, worden verzocht het abonnementsbedrag, ad *f* 36, franco over te maken aan

Correspondenten Expediteuren,

(2330) LANGE & Co.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

Mail-Editie.

Diegenen op Java en de Buitenbezittingen, welke zich gedurende 1856 wenschen te abonneren, worden verzocht het abonnementsbedrag, ad *f* 36, franco over te maken aan

Correspondenten Expediteuren,

(2331) LANGE & Co.

Almanakken 1856.

Nederlandsch-Indische Zak-Agenda, ad *f* 2.—
Kantoor-Almanak 60 duiten, opgeplakt *f* 1,—, beide franco per post *f* 3.—.

(2349) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

VISITE-KAARTJES

in boekdruk en gelithografeerd. Letter naar verkiezing bij

(2350) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Indische Staatsbladen 1854.

NOMAN-EDITIE.

Prijs franco per post. *f* 3.—
Indische Staatsbladen 1816—1845 in een boekdeel in lederen band. *f* 30.—
Idem, 1846—1853 per jaargang. *f* 3.—
Hoofd-dépôt voor Indië te Batavia bij

(2351) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

De Oorlog,

Geschiedenis der tegenwoordige krijgsgebeurtenissen in Europa, met een groot aantal ophelderende platen; aflevering 1—3.

Onze Tijd, 1848—1854, in 14 deelen compleet, fraai gebonden *f* 70.
Schoedler's boek der Natuur. in rood linn. bd. *f* 12.
Van Senden, Reis naar het Heilige land, 2 dln. - 8.
Von Humboldt, Kosmos, 3 dln., gebonden *f* 30.
Idem, Natuurbeschouwingen, *f* 9.

Bij

(2374) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

---

niet den goeden naam van een edel meisje; dan toch de eer van uw aanstaanden schoonzoon ontzien."

„Ik ontzie niemand, die strafbaar is," kwam hierop het korte, afwijzende antwoord en toen de bemerking achteraan: „dat gij, heer graaf, na hetgeen er voorgevallen is, ophoudt, de verloofde van Clotilde te zijn, spreekt van zelf. Hier is," voegde zij er op de tafel wijzende bij, „reeds een brief van mijne dochter, die u hare terugtreding mededeelen zal."

„Uwe verklaring is voldoende," zeide graaf Eduard, trotsch buigende en zonder verder een woord te verliezen, de kamer en het huis der weduwe voor immer verlatende. Hij zag haar en hare dochter nog slechts eenmaal voor de assises weder, voor welke Natalia reeds in de eerstvolgende dagen gebragt werd.

De advocaat der mevrouw von Gl. . n klaagde Natalia eenvoudig van de ontvreemding der duizend daalders aan, zonder verder gebruik te maken van datgene, wat graaf Eduard hem over de beweegredenen derzelve medegedeeld had. En Natalia Bl..... deze discretie eerbiedigende, bekende dadelijk hare misdaad, zonder de minste poging tot verontschuldiging te doen.

Daar echter de menigte der toebehoorders, zoowel als de gezworenen en de president aan het zedige en edele gedrag der schoone aangeklaagde zeer wel bemerkten, dat deze geene gemeene diefegge zijn kon, maar zeer eigenaardige en ongetwijfeld de daad onder een gunstiger daglicht stellende redenen hebben moest, verheugde men zich algemeen en het was niet meer dan billijk, dat de voorzitter vóór het sluiten der debatten Natalia Bl... vroeg, tot welk doel zij dat geld besteed had.

»Wees opregt, mijn kind," zeide de waardige grijsaard, »beken alles. Gij hebt een te goed gezigt, te open, eerlijke oogen, dan dat men aannemen kan, gij den roof met het gewone doel der dieven begaan hebt. Ook heeft men hem noch bij u, noch bij de uwen gevonden. Gij moet hem dus, zoo niet verborgen, wat gij zelve ontkent, bepaald tot een of ander gebruik besteed hebben. Geef het op. Laat u door geene nog zoo heilige of profane reden weêrhouden. Bedenk, wat van de uitspraak der gezworenen afhangt. Het geldt uw naam, uwe eer, en rust uwer familie. Spreek, spreek, eer het te laat en het vonnis geveld is!"

Natalia Bl..., door den nadruk en zachtheid dezer roerende toespraak getroffen, had eene poos, als naar hulp zoekende, in den kring rondgezien en toen de handen, verbleekend en sidderend, voor het met tranen bedekte gelaat gebragt.

Toen zij zoo eenige minuten, naar het scheen, in den hoogsten strijd met zich zelve gestaan had, en de president, zijne vraag herhalende, zich op nieuw tot haar wendde, verhief zij langzaam hare blikken ten hemel en stamelde, de hand op het hart leggende, voor zich heen.

„Ik kan, ik mag het niet zeggen, het is het geheim van een ander."

Was nu reeds vroeger onder het verzamelde publiek, zoowel als onder de regters, de algemeene stemming voor de aangeklaagde geweest, thans moest dit zoo uitstekend edele en door de hoogste eenvoudigheid indrukwekkende gedrag dubbel ten haren gunste spreken. Vele vrouwen weenden, en zelfs de verhardste mannenharten voelden zich door hetgeen zij zagen, geroerd.

(*Wordt vervolgd.*)

BATAVIA, 5 *December* 1855.

BATAVIA.

Batavia Op den 3 dezer had alhier de verpachting van 's lands middelen plaats. Derzelver uitslag is als volgt:

's maands.	over 1856	over 1855
Amfioenpacht	*f* 25 400.—	*f* 29.910.—
Hoofdgeld der Chinezen	» 1.370.—	» 1.250.—
Slagten van buffels	» 4.665.—	» 4.630.—
» » varkens	» 3.400.—	» 4.080 —
Kleine lombard	» 600.—	» 2.880.—
Vischpacht	» 8.720.—	» 9.620.—
Arakpacht	» 2.000.—	» 4.310.—
Tabakpacht	» 6 010.—	» 6.510 —
Belasting op de warongs	» 8.640.—	» 8.610.—
Duizend eilanden	» 810.—	» 610.—
Pho en tophospelen	» 13.140.—	» 12.000.—
Wayangspelen	» 650.—	» 710.—
Totaal	*f* 75.405.—	*f* 85.050.—

aanwijzende een minder voordeeligen afloop der verpachting over 1856 dan over 1855 van *f* 9.645.— 's maands of *f* 115 740.— 's jaars.

— Men schrijft ons van Garoet, Preanger Regentschappen, dat aldaar op den 13den November in de gevangenis overleden is de Inlander Bapa Ebod, welke persoon, bij vonnis van de regtbank van omgang in de 1ste afdeeling, dd 29 November 1854, bekrachtigd bij arrest van het *Hoog-Geregtshof* van Nederlandsch Indië, dd. 30 Januarij 1855, wegens het plegen van twee moorden, waarvan een gepaard met diefstal bij nacht, tot de doodstraf veroordeeld was.

Uit de plaats gevonden hebbende instructie is het navolgende gebleken:

Dat op den 21sten November 1852 zekere Inlander Salidiwongso, ten huize van den Inlander Prana, in de kampong Tjidanoe woonachtig, gekomen is en verzocht heeft aldaar te vernachten. Dat op dienzelfden dag Bapa Ebod, vergezeld van zekeren sinds overleden Wanaredja, ten huize van zekeren Bapa Masta, gekomen is, zeggende, dat hij gehoord had, dat Salidiwongso, die hem geld schuldig was, zich thans in de kampong Tjidanoe, ten huize van Prana, bevond en hij gekomen was om eerstgenoemde tot betaling zijner schuld aan te manen. Dat hij toen aan den Inlander Pringakrama verzocht heeft, om hem daarin behulpzaam te zijn, waarop deze, dit aangenomen hebbende, met Bapa Ebod, en Wanaredja gezamenlijk naar het huis van Prana gegaan zijn. Des avonds om acht ure aankomende, troffen zij aldaar aan Salidiwongso, die ziek op een bale bale lag alsmede den bewoner Prana. Dadelijk gaf Bapa Ebod aan Salidiwongso te kennen, dat hij des nachts aldaar gekomen was, om den gulden, dien hij hem nog schuldig was in te vorderen. Hierop antwoordde deze: »Ik beken, dat ik u die som schuldig ben, maar kan u nog niet betalen." Hierop rukte Bapa Ebod Salidiwongso den hoofddoek af, uitroepende: *als gij een man zijt, sie dan maar eens, of uw ligchaam harder dan mijn gollok is.*" Salidiwongso zweeg, terwijl Prana Bapa Ebod aanmaande, zijn schuldenaar geen kwaad te doen. Hierop dreigde Bapa Ebod, Prana zelven te zullen dooden, doch stak echter zijne uitgetrokken kris weder in de scheede; onmiddelijk daarop bragt hij een houten knuppel van onder zijn sarong te voorschijn en gaf daarmede den, nog steeds op de bale bale liggenden, Salidiwongso een slag op het hoofd, die zijn onmiddelijken dood ten gevolge had. Bapa Ebod sleepte alsnu, met behulp van Wanaredja, het lijk buiten 's huis, en gelastte, na den knuppel verbrand te hebben, aan Pringakrama hem te helpen, om het lijk weg te dragen, hetwelk alzoo door Bapa Ebod, Wanaredja en Pringakrama tot aan den oever van de rivier Tjidanoe gedragen is, alwaar het door Bapa Ebod, na hetzelve van deszelfs kleederen te hebben beroofd, begraven werd. Vervolgens zich weder ten huize van Bapa Masta begeven hebbende, werden die kleedingstukken tusschen hen verdeeld.

Uit de instructie bleek verder, dat op den 8sten Junij 1852, in den namiddag, twee personen, zich noemende Bapa Ebod en Layawana, de laatste sinds in de gevangenis overleden, ten huize van Bapa Doyeh, in de kampong Sapatala, gekomen zijn, met het doel om zekere goederen, die te Tjiburum gestolen waren, te achterhalen, vermits de dader zich volgens gerucht aldaar bevond. Dat kort daarop, terwijl bovengenoemde personen binnen Bapa Doyehs huis waren, een derde persoon is aangekomen, die echter buiten op de bale bale gebleven is, en Bapa Ebod toen gezegd heeft, »*daar is de schurk, die gestolen heeft; zijn naam is Wanaredja.*" terwijl hij Bapa Doyeh tevens verbood, om aan dien Wanaredja te zeggen, dat *hij* zich ten zijnen huize bevond, dewijl zij aanstonds Wanaredja wilde gevangen nemen.

Kort daarop vertrok Wanaredja en trad het naburige huis van Bapa Tabid binnen. Bapa Doyeh ging daarop den Inlander Bapa Kanab roepen, die gekomen zijnde eenigen tijd met Bapa Ebod sprak. Bapa Ebod deelde dezen persoon mede, dat hij Wanaredja wilde arresteren of *wel dood maken*, hetwelk hem echter door Bapa Kanab doch vruchteloos is afgeraden. Hierop vertrokken Bapa Ebod en Layawana en overnachtten in het huis van zekeren Poelong.

Den volgenden morgen omstreeks 5 ure, verlieten zij deze woning, terwijl Wanaredja een paar uren later het huis van Bapa Tabid (alias Masta) verliet, denzelfden weg opgaande als Bapa Ebod genomen had. Dienzelfden dag, omstreeks 11 ure, kwam Bapa Ebod met Layawana weder ten huize van Poelong en verhaalde Bapa Ebod, dat hij Wanaredja had om het leven gebragt en beval den tegenwoordig zijnden personen hierover niet te spreken, hun anders met zijne wraak bedreigende; hij gaf wijders op, waar hij Wanaredja begraven had en noodigde hen uit het graf te gaan bezoeken, waaraan zij voldeden, en werd hun als toen werkelijk door Bapa Ebod aan den kant van den weg, niet ver van Sapatala, eene plaats gewezen, die onlangs bleek gegraven te zijn. Uit vrees voor de bedreigingen van Bapa Ebod, hielden de in deze zaak gehoorde getuigen aanvankelijk deze moorden geheim, doch in November 1853 groeven zij den schedel en beenderen van de vermoorden op en gaven der policie te Manondjaya van het gebeurde kennis.

Na de teregtstelling en veroordeeling van Bapa Ebod, die, niettegenstaande zijne voorloopige erkenning, ter teregtzitting alle deelname aan deze 2 moorden bleef ontkennen, wendde hij zich tot het hoofd des bestuurs om gratie, welk verzoek echter werd van de hand gewezen.

Op eene voor een ieder onbegrijpelijke wijze, ontsnapte Bapa Ebod, die stevig geboeid was, op den 16 Julij 1855 uit zijne gevangenis en eerst den 8 November mogt het der policie gelukken, hem op nieuw in handen te krijgen, echter niet dan nadat hem in den hals en linkerschouder gevaarlijke wonden waren toegebragt, die 5 dagen daarna zijn dood ten gevolge hadden.

Van de medebeklaagden in deze, Layawana en Bapa Masta, overleed de eerste den 19 Oct. 1855 aan ziekte in de gevangenis te Manondjaya, terwijl aan den tweede, den 28 Maart 1855, de straf van tentoonstelling ter dier plaatse voor een kwart uur voltrokken werd en hij de hem opgelegde 4 jaren dwang arbeid in den ketting te Soerabaya ondergaan zal.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Bantam. Den 25sten Nov. jl. is eene kleine praauw in de achter de kazerne te Rangkas Betong (Lebak) loopende rivier Tjisemoet, door den sterken stroom omgeslagen en de zich daarin bevindende Europesche fuselier Koch verdronken.

Door het Inlandsch bestuur werden de ijverigste pogingen in het werk gesteld om hem te redden; terwijl zich daarbij bijzonder hebben onderscheiden, de regent, pateh, demang en kliwong van dat regentschap. De demang, genaamd mas *Niti Pringa*, ontzag zich zelfs niet om in de rivier te springen en naar hem te duiken.

Het lijk is den volgenden dag teruggevonden en den 27sten ter aarde besteld.

Rembang. In den nacht van den 15den Novemb. jl. ontstond, door onvoorzigtigheid, in de dessa Gerbegan, afdeeling Toeban, brand, waardoor de bezittingen van zes-en-zestig personen eene prooi der vlammen zijn geworden.

De waarde der verbrande goederen wordt geschat op *f* 4000: waaronder 32 hamatten padie, van welke 30 hamatten zaaipadie.

NEDERLAND.

Wij vernemen — zoo schrijft men uit 's Hage — met zekerheid, dat H. M. de koningin-moeder den 9den dezer zich naar Weenen zal begeven. H. M. zal de reis incognito, onder de naam van gravin van Soestdijk, doen. De koningin zal vergezeld worden door den grootmeester baron van Tuyl van Serooskerken, door de gravin-douairière van Limburg Stirum en jonkvrouwe van Capelle. Na eenigen tijd aan het hof te Weimar bij HD. dochter en zuster te hebben doorgebragt, is H. M. voornemens zich gedurende eene poos in Italie op te houden.

Volgens andere is de Koningin-moeder voor geruimen tijd, sommige zeggen onbepaalden tijd, naar Rusland vertrokken.

— Het is onzen lezers waarschijnlijk bekend, dat aan den heer Ferdinand de Lesseps, consul generaal van Frankrijk in Egypte, onlangs door den onderkoning concessie is verleend om eene maatschappij op te rigten, met het doel de Middelandsche Zee en de Roode Zee door middel van een kanaal te verbinden. Deze maatschappij zal den naam voeren van *Compagnie universelle du canal maritime de Suez.*

De heer de Lesseps heeft het wenschelijk geacht, alvorens tot de uitvoering over te gaan, door deskundigen uit andere landen zich te doen voorlichten. Naar wij vernemen is o. a. de Nederlandsche hoofd ingenieur F. W. Conrad door of namens hem uitgenoodigd geworden, zich naar Egypte te begeven, en zal deze in het laatst van deze maand met verlof derwaarts vertrekken.

— Het budget is zoo als gewoonlijk door den minister van finantien met eene redevoering den staten generaal aangeboden, waaruit blijkt, dat de finantieele toestand dagelijks verbetert. Het voordeelig slot van het jaar 1854 is niet minder dan *f* 7.390 324.39, terwijl de opbrengst der belastingen in de 8 eerste maanden van het loopende jaar, die van de 8 eerste maanden van het vorige jaar reeds weder met *f* 1,646 649.55 overtreffen. Ook de handel en scheepvaart was volgens die rede in het voorgaande jaar zeer gunstig. Er zijn 736 geladen schepen, metende 89.802 tonnen, meer ingeklaard dan in 1853, in welke vermeerdering de Nederlandsche vlag 390 schepen telde, metende 71 880 ton. Het getal uitgeklaarde schepen in 1854 is het algemeen overtrof dat van 1853 met 120 metende 36,899 tonnen, terwijl de uitklaring onder Nederlandsche vlag alleen 193 geladen schepen met een inhoud van 43,439 ton vermeerderd was.

— Den 5den October is aan boord gegaan van het schip *Admiraal Jan Eversten*, gezagvoerder C. P. Kuyper, te Nieuwe Diep, bestemd naar Java, een detachement sterk 110 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den kapitein der infanterie J. F. Schoemakers, mede geleiders de 1ste luitenant der infanterie Jhr. F. L. A. C. van der Smissen, beiden van verlof terugkeerende, alsmede de 2de luitenant der infanterie J. J. H. Popta, de 2de luitenant der genie F. Kat en M. C. van Daalen Wetters, mitsgaders de officier van gezondheid 3de kl. F. S. Pauli.

— Z. M. heeft den 2den luit. J. J. Alberts, van het 8ste reg. inf. in zijnen rang en anciënniteit overgeplaatst bij de inf. in Oost-Indie; verleend eervol ontslag: aan den met verlof hier te lande aanwezigen kapt. der inf. in Oost-Indie F. J. Rachel; aan den majoor der inf. van het leger in Oost-Indie A. H. J. G. van Hamel, onder toek. van pens., en aan hem, alsmede aan de gepens. kolonel der inf. van het leger in Oost Indie J. B. J. Sutherland, vergund het blijven dragen van de activiteits-uniform; pensioen verleend, op verzoek, aan den kapt. der inf. bij het leger in Oost-Indie W. A. J. J. Walter en aan den 1sten luit. van het reg. Oost-Ind. cavalerie F. A. Stein, beiden thans hier te lande.

ENGELAND.

— De correspondent van den *Times* in het kamp voor Sebastopol geeft, dd. 6 Sept., aan dat blad het volgende niet onbelangwekkende verhaal van het bombardement der vesting op 5 en 6 dezer, dus bijna onmiddelijk voorafgaande aan de bestorming.

»Onze bondgenooten bombardeerden alles wat binnen hun bereik was, met een buitengewonen ijver. Onze met twee mortieren en acht coehoorns gewapende en op een afstand van 600 schreden beneden de Carenage gelegen batterij, schoot heftig tegen de achter den Malakoff-toren zich bevindende voorstad, en maaide den vijand aan het front der Carenage weg. Dit werk alsmede de Malakoff toren zwegen onmiddelijk. Het eerstgemelde schoot hoogstens uit drie stukken, en de daarbij gelegen batterijen waren even spaarzaam met haar vuur. De borstweringen zijn alle met kogels en bommen doorboord, en de schanskorven liggen in alle rigtingen verspreid. De Russische batterijen, welke er vroeger zoo glad en sierlijk uitzagen, alsof zij pas nieuw aangebragt waren, bieden thans een geheel ander gezigt. Ons aanhoudend nachtelijk vuur, het vuur onzer scherpschutters en onze onophoudelijk uitgeworpen bommen, hebben den Russen geen tijd gegeven de hand te houden aan het schoone voorkomen hunner batterijen. Na een verschrikkelijk gevecht van $2^1/_2$ uren hield de Fransche artillerie plotseling op, ten einde het geschut te laten afkoelen. De Russen kropen toen te voorschijn, om de schade aan hunne werken zooveel mogelijk te herstellen, en stortten zakken vol aarde aan de buitenzijde hunner borstweringen neder. Hun geschut maakte van dit plotseling zwijgen van het vijandelijk vuur ook gebruik, om een vuur op onzen linker aanvalsvleugel of de Matrozen-batterij te openen en bestookte ons eenigzins uit hunne »kraaijennesten." Ten 10 ure echter heropenden de Franschen, nadat zij zooals vroeger, eenige vladdermijnen hadden doen springen, hun vuur, dat zoo mogelijk nog beviger en verschrikkelijker was dan vroeger en tot 's middags ten 12 ure onderhouden werd. Het werd alstoen nog slechts alleen beantwoord door een paar vijandelijke stukken uit de Vlaggen- en de Tuin-batterij.

»Wij konden zien hoe de Russen in allerijl manschappen en karren over de bruggen heen en weer zonden, en ten 2 ure ging een sterke infanterie-kolonne naar het zuiden over de brug, om onze stormkolonne te ontmoeten, terwijl het Belbeck-leger eene beweging naar den kant van Inkermann maakte. Spoe-

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 8 December 1855, No. 98.

dig nadat ons vuur geopend werd, dus reeds ten 6 ure, schenen de arbeiders compagnien, die elken morgen naar de noordzijde heengingen, teruggeroepen te worden en marcheerden weer zuidwaarts over de brug, zonder twijfel om voor den verwachten storm gereed te zijn. Van 12 uren tot 5 uur 's namiddags zweeg het vuur geheel. Daarna werd het Fransche geschutvuur weer met dezelfde verbazende hevigheid geopend als bij het aanbreken van den dag, en de bommen en kogels regenden zonder ophouden in de stad tot ten 7½ ure, als wanneer de duisternis inviel en alle mortieren en zware stukken geschut, de Engelsche zoowel als de Fransche, hunne bommen op de geheele verdedigingslinie uitbraakten.

»Nu deed zich een schouwspel aan ons oog voor, dat zich volstrekt niet beschrijven laat. Elk oogenblik sisten de bommen door de lucht, elk oogenblik beschreven zij in het luchtruim eene vurige baan, of verlichtten het door hunne uitbarsting. Het vuur der onzen was boven allen lof verheven. Elke bom viel ter gelegener tijd neder, en de aarden werken van de Carenage, van den Malakofftoren en van alle Russische batterijen werden door het vuur van de tot uitbarsting gekomen projectilen duidelijk zigtbaar. De Russen waagden naauwelijks eene poging om ons te antwoorden. Ten 5 ure ontdekten wij, dat een fregat in de tweede linie, in de nabijheid van de noordzijde, rookte, en toen het donker werd, drongen de vlammen uit zijne zijden; gewone manschappen en officieren stortten in de hoogste vervoering naar het front, en toen de nacht aanbrak, was het geheele schip van voor tot achter ééne groote vuurmassa. De vreugde van de op den Cathcart-heuvel verzamelde menigte bereikte haar hoogste toppunt.

»Daar zijn wij dan nu toch eindelijk'' hoorde men roepen, »een dier vijandelijke schepen aan het leven gekomen!'' met meer andere kreten van gelijken aard, die eene opgewondene menigte uitgalmt bij dergelijke gelegenheden. Op welk eene wijze het schip in brand was geraakt, weten wij niet naauwkeurig. Volgens sommigen zouden de Fransche, volgens anderen weer de Engelsche bommen of gloeijende kogels of raketten het getroffen hebben. In weerwil van alle pogingen der Russen, om den brand te blusschen, sloegen de vlammen spoedig langs alle kanten van het schip om zich heen. Ten 8 ure lichtte het vuur zoo hel, dat men zonder eenige moeite de huizen der stad en de forten aan de noordzijde onderscheiden kon. De masten stonden als groote vuurzuilen voor het oog daar, doch stortten weldra een voor een neder, het dek spleet ten 10 ure vaneen, en te middernacht was het fregat tot aan het water afgebrand.

»'s Nachts werd langs het geheele front een onafgebroken vuur onderhouden, ten einde daardoor te beletten, dat de Russen de geledene schade herstelden. Zoodra het 's morgens van den 6den licht genoeg was, heropenden onze batterijen, ingevolge het reeds den vorigen avond bekomen bevel, weer het vuur, doch onder uitdrukkelijken last, dat geen enkele meer dan 50 maal zoude schieten. Ten 5½ ure brandde uit de gezamenlijke batterijen van het Quarantaine-fort af tot aan Inkermann een verschrikkelijk gedonder los. De Russen zwegen weer, en onze kanonnade werd even sterk als den vorigen dag onderhouden. Drie pauzen traden tusschen die verwoesting-periode in.

»Ondertusschen scheen de vijand in grooten nood te verkeeren, en versterkte zijne stelling aan de Belbeck, terwijl hij eene neiging aan den dag legde zich op de noordzijde te verlaten. Hij heeft echter eene groote menschenmassa in de stad. Het bombardement werd na de derde pauze weer vernieuwd en duurde den geheelen nacht voort.

— Hetzelfde blad spreekt aldus over de krijgskundige gesteldheid der Russen na den val van Sebastopol:

»Nimmer heeft zich een leger in eene treuriger positie bevonden dan thans het Russische. Het bevindt zich namelijk opgesloten in een schiereiland, dat geen ander versterkt punt aanbiedt; het is beroofd van bestaanmiddelen, en kan zich zelfs alleen tot zekere hoeveelheid van water voorzien. De zee, die met vijandelijke schepen bedekt is, begrenst het tooneel des oorlogs van drie kanten, en de vierde kant is gescheiden van de basis der Russische operatien door moerassen en steppen. De geallieerde legers hebben reeds sterke positien te Eupatoria en Jenikalé bezet, die in eenige uren tijds nog zoodanig versterkt kunnen worden, dat de Russen daardoor op zijde en in den rug bedreigd worden; en hoewel het den Russen onmogelijk is om zich in het midden van de Krim te handhaven (dit zou thans ook voor hen doelloos wezen), zou een terugtogt midden door het land, in dit saisoen, eene hagchelijke onderneming voor hen zijn, terwijl het verlies van een slag in het open veld met eene geheele vernieling des legers zou gelijk staan.

»De Russen zijn opgesloten in een val, waaruit zij alleen langs den weg van Tschongar en de landengte van Perekop kunnen geraken, en zelfs in deze rigting kunnen hunne communicatien onderschept worden. Het is niet twijfelachtig, of deze omstandigheden zijn allen voorzien; het plan van den veldtogt was reeds sedert lang door prins *Gortchakoff* vastgesteld. Het is daarom, dat wij, te oordeelen naar de gewone tactiek der Russische legers, almede naar het buitengewoon moeijelijke van den tegenwoordigen toestand, geneigd zijn te gelooven, dat hij besluiten zal een algemeenen en onmiddelijken terugtogt aan te nemen. Immers, zich in de Krim te handhaven, zonder zelfs meester te zijn van Sebastopol en vooral nadat de reede van Sebastopol zelve, door onze verovering, de basis der operatien van het invasie leger geworden is, zou eene ijdele onderneming zijn, eene onderneming zonder eenig voordeel, en het gevaar wordt voor de Russen daardoor nog zooveel te grooter, omdat alle geallieerde troepen, met de tallooze transportmiddelen die hun ten dienste staan, zich spoedig en ongehinderd op alle punten van het schiereiland kunnen begeven, die binnen het bereik der kust zijn.''

— De regering heeft aan den generaal Simpson het patent van kolonel van het 87ste regement geschonken, eene sinecure, welke 1300 £ opbrengt.

— Men wil weten, dat de Britsche ministers reeds eene bijeenkomst hebben gehouden met het doel, om de kwestie van vrede in overweging ten nemen, voor het geval, dat ernstige voorstellen daartoe mogten worden gedaan. De groote moeijelijkheid bestaat alleen in de waarborgen, die men zou aannemen of die men van Rusland zou eischen.

— Omtrent de vernieling van Petropawlowski door het geallieerde escader verneemt men, dat de Russische oorlogschepen, die aldaar lagen, zich naar de rivier Amoor hadden begeven. Zij bestaan uit de fregatten Pallas en Aurora, de korvet Dwina en twee stoombooten, benevens een paar transportschepen. Men geloofde, dat zij zoo veel mogelijk stroomopwaarts gevaren waren, om buiten het bereik van het geschut van het geallieerde escader te zijn. De monding van de Amoor is door een sterk fort met eene bezetting van 8 à 10,000 man beschermd, terwijl er nog voortdurend versterkingen aankomen uit Siberië. De Engelsche en Fransche afdeeling der vloot van het Chinesche station, te zamen uitmakende 20 schepen, waaronder 7 groote stoombooten, was naar de Amoor vertrokken en kon aldaar reeds den 15den Julij zijn aangekomen. Ook waren de twee Engelsche stoombooten, die voor Petropaulowski gekruist hadden, in vereeniging met de Amphitrite, daarheen gestevend. Ongetwijfeld zal het daar tot een treffen komen, zijnde laatstgemelde bodem bestemd, om het resultaat er van naar San Francisco over te brengen. Een gedeelte der geallieerde scheepsmagt, waaronder de Fransche fregatten Forte en Alceste, met de korvet Eurydice en het Engelsche linieschip Monarch, de fregatten President en Dido, zocht de Aleutische eilanden en Kodiak op, om de Russische koopvaardijschepen in die wateren zoo mogelijk op te vangen en vervolgens Sitka te bezoeken. Wanneer zij op laatstgemelde plaats Russische oorlogschepen mogten vinden, dan zijn de geallieerden voornemens de vesting aan te tasten, om daardoor die schepen te voorschijn te lokken; in het tegenovergestelde geval zou Sitka, in zoo verre namelijk de Russen niet het eerste vuur mogten geven, gespaard worden.

— Te Manchester is onlangs eene tentoonstelling van fraaije jonge kinderen gehouden, er waren nagenoeg 300 mededingers naar de uitgeloofde prijzen en 5000 personen hadden 1 à 3 sh. entrée-geld betaald, om als toeschouwers de zonderlinge vertooning te mogen bijwonen; onder de behaalde prijsen, verwierf de kleinzoon van een voormatig parlementslid, een zilveren theepot; onlangs is te Boston in Lincolnshire, eene soortgelijke tentoonstelling gehouden.

— De *Times* begint het lot van zoodanige andere dagbladen te deelen, die door het opvolgen van sommige hunner wenken en raadgevingen trotsch geworden, eindelijk een zoo hoogen toon gingen aanslaan, dat zij zich daardoor in de oogen hunner eigene vrienden belagchelijk maakten. Dit is thans het geval met de bedreiging van dit dagblad, dat bijaldien, zoo als vrij algemeen vermoed wordt, het bezoek van Prins Frederik Willem van Pruissen aan het Engelsche hof door eene verloving van dien jeugdigen Prins met de jonge Prinses Victoria mogt gevolgd worden, het zich daartegen ten krachtigste zal verzetten. Andere dagbladen gelooven niet, dat de vorstelijke ouders zich door deze bedreigingen van den *Times* van de volvoering van het huwelijksplan, indien dit werkelijk bestaat, terug zullen laten houden. Het misnoegen van den *Times* ontstaat hoofdzakelijk uit zijnen wrevel tegen den Koning van Pruissen, die zich niet met de Westersche mogendheden tegen Rusland verbinden wil en met wien dus geene familiebetrekkingen moeten worden aangeknoopt.

— De *Globe* zegt reden te hebben om te gelooven, dat aan den generaal Simpson het grootkruis der Bathorde is geschonken. De Koningin heeft aan den maarschalk Pélissier dezelfde decoratie verleend.

— De *Times* zegt, dat de Paus, het gebrek aan tucht onder de Iersche geestelijkheid, wier deelneming aan de staatkundige woelingen schadelijk zoude kunnen zijn voor de belangen der kerk, willende doen ophouden, aan den aartsbisschop-primaat van Ierland den titel van apostolisch legaat heeft geschonken, met den last om eene algeheele hervorming in de seminarien daar te stellen en den arbeid van het episcopaat en de mindere geestelijkheid te regelen. Tot dat einde zullen mannen in de kracht des levens de vacante bisschoppelijke zetels verkrijgen, en onder een gestreng en absoluut toeztgt gehouden worden. De seminariën zullen naar het model van die te Rome georganiseerd worden.

— Aan niet minder dan 6000 geoefende soldaten is last gegeven om naar de Krim te vertrekken; met wacht slechts op het tot overvoeren benoodigde getal schepen; daarenboven zullen nog ruim 4000 man van Gibraltar, Malta, de Ionische eilanden en den Pireus naar de Krim worden ingescheept.

FRANKRIJK.

Men wil weten, dat er eerstdaags te Versailles eene Turksche school zal worden opgerigt. De Sultan zou jaarlijks 6 mill. piasters (1,500,000 fr.) tot het onderhoud dier inrigting verleenen, waarin 300 jeugdige Muzelmannen zullen onderwezen worden, hetzij in de beoefening der Europesche talen, hetzij in die der wetenschappen en kunsten, toegepast op de industrie. Voor een groot deel moet aan den invloed van Mehemed-Ali pacha dit voornemen toegeschreven worden.

— De Bey van Tunis heeft, op het vernemen der belangrijke overwinning, laatstelijk door de geallieerden in de Krim behaald, bevel gegeven, dat er salvos zouden worden gelost, gelijk dit gebruikelijk is bij de grootste Muzelmansche feesten. Ook heeft hij bepaald, dat de chef van de militaire missie in Tunis van zijnentwege den maarschalk Pélissier zou gaan gelukwenschen.

— De *Siècle* vermeldt een brief van den generaal Despeaux, waarin deze opkomt tegen het berigt, dat de maarschalk Radetzkij de oudste der Europesche generalen zoude zijn. De generaal Despeaux namelijk is geboren in 1761 en dus thans 94 jaren oud; hij was in 1776 soldaat, verkreeg in 1793 den rang van brigade-generaal en in het jaar II der republiek dien van divisie-generaal, zoodat hij in het geheel 79 jaren dienst heeft en reeds 61 jaren generaal is geweest, terwijl Radetzky slechts 89 jaren oud is, 71 jaren dienst heeft en eerst 50 jaren generaal is geweest. Men moet dus bekennen, dat de generaal Despeaux het, volgens de cijfers, van den Oostenrijkschen veldmaarschalk wint.

— De bevolking van Frankrijk, die, in 1700, onder Lodewijk XIV 19,669,000 zielen bedroeg, was in 1784, onder Lodewijk XVI, tot 24,800,000 gestegen, dus eene vermeerdering van 5 millioen in 84 jaren. Sinds 1784 tot 1851 is de bevolking aangegroeid tot 35,783,000 zielen, derhalve eene vermeerdering van 11 millioen in 67 jaren.

— De fransche *Constitutionnel* zegt een brief uit de Krim ontvangen te hebben, welke den naam mededeelt van den soldaat, die het eerste de Fransche vlag op den Malakofftoren geplant heeft. Het is een onderofficier van het 1ste reg. Zouaven, een Parijzenaar, genaamd Eugene Libaut. Deze vlag was het vaandel van den generaal Mac Mahon en de verschijning er van op den Malakoff was het afgesproken teeken voor den aanval tegen de overige Russische werken. De generaal overhandigde hem zelf dit vaandel met deze woorden: *Dit is het signaalvaandel; vertrek!* En hij ijlde het eerste uit de loopgraven. In de omwallingsgracht gekomen, werd de onderofficier door een hevigen steenworp getroffen, hetgeen hem echter niet belette zijn klimmingswerk te volbrengen onder een regen van allerlei projectilen.

Parijs, 7 Oct. Gisteren is in een ministerraad te St. Cloud, waarbij de keizer voorzat, tot de bekende verklaring der Fransche regering ten opzigte van den brief van Lucien Murat besloten. Laatstgenoemde, die eene audientie bij den keizer wenschte, werd afgewezen. In weerwil van deze openbare afkeuring, is het niettemin zeker, dat de Fransche regering reeds gereed stond om nadrukkelijk tegen Napels op te treden, toen deze brief van Murat verscheen, en het was alleen toen de koning van Napels de meest volkomene genoegdoening beloofde, dat men daarvan afzag. In eene bijeenkomst van diplomaten, die onlangs over deze aangelegenheid alhier gehouden is, moet het gevoelen kenbaar zijn gemaakt, dat de Koning van Napels genoegdoening schuldig was, maar dat hij aan den anderen kant zich ook over de Westersche Mogendheden te beklagen had. Hoe dit zij, de zaak kan als bijgelegd beschouwd worden.

— Bij de moeijelijkheden, welke de terugroeping van lord Stratford Redcliffe baart, komt nog eene andere. Sedert de geallieerde troepen namelijk in het open veld manoeuvreren, schijnt het noodzakelijk, dat alle troepen onder éénen enkelen veldheer geplaatst worden, daar men door eene scheiding van de operatien het goed gevolg in de waagschaal zou kunnen stellen en beide legers, ieder onder een afzonderlijk opperhoofd, ook niet met de noodig eenheid kunnen werken. Nu kan het opperbevel wel niet anders dan aan generaal Pélissier toevertrouwd worden en daartegen komt de Engelsche eigenliefde op. In sommige doorgaans goed onderrigte kringen in deze stad, meent men dan ook wel te weten, dat de generaal Simpson, met het oog op deze omstandigheid, reeds om zijn ontslag verzocht heeft.

— Twee reusachtige schepen zijn te Nantes besteld. »De afmetingen van die gevaarten, zegt de *Union Bretonne*, gaan die van de *Jacquar* en de *Francois Arogo* nog veel te boven. De nieuwe clippers zullen 88 mètres lang en 13 mètres breed zijn; hun tonnemaat zal gelijk zijn aan die van een linieschip (4400 ton). Zij zullen van zeil- en stoomvermogen voorzien worden.

»Deze schepen moeten binnen achttien maanden gereed zijn. De aanbouw er van zal aanhoudend aan vijf à zes honderd werklieden arbeid verschaffen.

— Een nieuwe kostbare steen is dezer dagen door den heer Brahy, juwelier te Parijs, aan de wereld bekend gemaakt, welke onder de geleerden en de leden van het juweliersgilde de hoogste belangstelling verwekt. De rubasse (zoo wordt het edelgesteente genaamd) is een harde steen en overtreft in schittering den amathist en topaas, met welke beide gesteenten hij echter veel overeenkomst heeft. Dezelve is eene specie van quartz, zeer onlangs in Brazilie ontdekt, welke voor eene fijnere polijsting dan de smaragd vatbaar is en de werking der vijl wederstaat. Even als de topaas verkrijgt hij eene hooge waarde door aan de werking van het vuur te worden blootgesteld, en de schoonste kleur wordt op die wijze daargesteld, gepaard gaande met de zeldzaamste en schitterendste cristallisatie, welke den rubasse den voorrang boven alle andere edelgesteenten schenkt, dewijl toch geene kunst in staat is deze speling van het licht, welke de Fransche juweliers givré noemen en die door hen zoo hoog geschat wordt, na te bootsen. De kleur van den steen wordt dan zacht vloeijend rood, omstreeks tusschen den granaat en robijn in en is zeer aangenaam voor het gezigt. De hertog van Brunswijk is, naar wij vernemen, de kooper van den grootsten tot nu toe door den heer Brahy geslepen rubasse. Deze moet als knop op een ivoren wandelstok dienen. De givré in dezen steen is wonderbaar en schijnt van alle punten uit de zonnestralen terug te kaatsen. De heer Brahy is eenig bezitter van de mijn, waar de rubasse gevonden wordt, en verdient den grootsten lof voor de kunde en onvermoeidheid, waarmede hij dezelfs groote schoonheid en waarde ontdekt heeft.

DUITSCHLAND.

In militaire kringen te Weenen is men van oordeel, dat den Russen nu niets anders overblijft, dan zich in de noordelijke forten zoo lang mogelijk staande te houden en de hoogten van Baktschisarai, vervolgens de wegen naar Simpheropol te verdedigen, ten einde de gemeenschap met Perekop open te houden Deze gemeenschapslinie is nu het eigenlijk voorwerp van den aanval der geallieerden. Gelukt het hun, deze linie door te breken en het bronnen-gebied, hetwelk het noordelijk leger der Russen van water voorziet, te bemagtigen, dan kan prins Gortschakoff zich in het Noorder fort geene drie weken meer staande houden. De bewering, welke men de Russisch-gezinden thans ziet opperen, dat het verlies van Sebastopol geenszins zoo gevoelig is voor Rusland, als men algemeen aanneemt, mag men wel voor geheel uit de lucht gegrepen beschouwen; Sebastopol is tot dusverre door de bevoegdste deskundigen voor het oog, waarmede Rusland het Oosten en Constantinopel beschouwt, gehouden.

SPANJE.

De *Gaceta* bevestigt, dat de troepen der koningin eene nederlaag hebben geleden. Eene kolonne, onder bevel van den kolonel Ramon Lopez Claros namelijk, leverde in het gebergte van Comiols een gevecht aan eene bende Carlisten, die veertig soldaten, vier officieren en den kommandant van de kolonne gevangen namen. Deze vijf officieren werden door de insurgenten in vrijheid gesteld.

— De onlangs gedane ontdekkingen hebben aan de Spaansche regering het bewijs geleverd, dat de Amerikaansche flibustiers aanzienlijke geldsommen aan de Carlisten hadden gezonden, ten einde hun behulpzaam te zijn in het omverstooten van den troon der Koningin Isabella. Deze sommen strekten als voorschot voor den afstand van Cuba, wanneer de graaf Montemolin aan het bewind mogt gekomen zijn.

— Men weet, dat het Spaansche ministerie aan de Cortes een ontwerp heeft aangeboden, waarbij de getal-sterkte van het leger ter zee en te land wordt bepaald op 70,000 man. In de bij dit ontwerp gevoegde memorie, wijst het ministerie zeer duidelijk op de mogelijkheid van het deelnemen door Spanje aan den tegenwoordigen oorlog. Het geeft dit zelfs als een der redenen op, waarom een hooger cijfer is voorgesteld. Een en ander heeft een diepen indruk op de Cortes gemaakt.

Madrid, 3 Oct. De zitting der Cortes op heden heeft slechts één uur geduurd. Daarin werd goedgekeurd de wet betreffende de vreemde staatkundige uitgewekenen. In deze wet wordt bepaald, dat alle staatkundige uitgewekenen in Spanje zullen worden toegelaten en aan geen bijzonder toezigt zullen onderworpen zijn, zoolang zij niet tegen de regering zamenspannen. In dit geval moeten de tegen hen genomen maatregelen aan de goedkeuring der Cortes onderworpen worden.

— Van de Carlisten hoort men niets; doch het schijnt, dat er iets ernstigs op til is, daar de regering al de bewoners der dorpen in de bergen van Catalonie te wapen heeft geroepen. Elke gemeente, die een Carlist, levend of dood, vangt, zal het regt hebben een zijner bewoners van de krijgsdienst vrijgesteld te zien.

— Te Melilla heeft het garnizoen eene worsteling te verduren gehad tegen de Marokkanen, die deze Spaansche bezitting insluiten. Eenige schepen, door de hevige westewinden genoodzaakt zijnde, in het zuidelijk gedeelte der haven de wijk te nemen, openden de Marokkanen een levendig vuur op hen, zoodat het geheele garnizoen verpligt was uit te trekken, om deze beleedigingen te straffen. De Marokkanen werden overwonnen, doch de Spanjaarden hebben mede gevoelige verliezen geleden.

ITALIE.

Uit Rome schrijft men, dat de pauselijke curie niet op den besten voet met de Fransche regering schijnt te staan, en dat er kleine demonstratien waren geschied, die niet onopgemerkt waren gebleven. Zoo was de paus op den Napoleonsdag niet bij het *Te Deum* verschenen, maar had zich op den Lodewijksdag wel naar de Fransche kerk begeven, alwaar zijne aandacht op een met de koninklijke lelien versierd tapijt gevestigd was.

— Een brief uit Rome, in de *Presse*, spreekt van nieuwe promotien en veranderingen in de hooge kerkelijke waardigheden, welke de paus in het aanstaande consistorie zoude aankondigen. Onder anderen zoude de aartsbisschop Wiseman zijn aartsbisdom van Londen aan Mgr. Talbot afstaan en bibliothecaris van het Vaticaan worden, in de plaats van den voor 2 jaren overleden beroemden kardinaal Angelo Mai. Dezelfde brief bevestigt ook hetgeen men reeds gemeld heeft van concessien, door den keizer van Rusland aan den H. Stoel gedaan, betreffende het regt van benoeming van den aartsbisschop van Warschau en drie andere Poolsche bisschoppen. De brief gaat zelfs zoo ver van te verzekeren, dat de keizer Alexander van zijn regt van *exequatur* zoude afstand doen. Dit laatste vereischt zeer nadere bevestiging.

— In Savoye is een vlugschrift in omloop, getiteld; Ontwerp der oprigting van eene Sardinische Katholijke kerk. In 15 artikelen worden hoofdstellingen ontwikkeld, welke zijn, onafhankelijkheid van Rome, een geestelijk primaat tot het houden van toezigt over de aartsbisschoppen; opheffing van het celibaat der priesters; afschaffing der Latijnsche taal bij de godsdienstoefeningen, enz.

— Berigten uit Napels melden, dat er nabij Santa-Maria-de-Capau een legerkamp zou worden opgerigt van 30,000 man. Ook werd verzekerd, dat er bevel gegeven was, om de vloot op voet van oorlog te brengen. Er werd eene directe scheepsdienst tusschen Napels en Marseille georganiseerd; het vertrek der vaartuigen zou alsdan om de drie dagen geschieden; deze dienst zou 1e October aanvangen. Te Napels hadden zich eenige gevallen van cholera voorgedaan, evenzoo te Catania, welke stad onmiddelijk door de helft harer vreesachtige bevolking werd verlaten.

De tijdingen uit Napels blijven steeds van ernstigen aard. De spanning aldaar is zeer groot. De regering heeft een verlof gezonden aan den prins Carini, gezant der beide Sicilien te Londen.

Mazzini heeft een manifest tot het volk, of liever tot de jeugdige bevolking van Napels gerigt, waarin deze in opgewonden bewoordingen opgeroepen wordt, om het juk af te schudden, waaronder zij gebukt gaat. Overvloedige afschriften hiervan moeten op geheime wijze naar Napels en Sicilie gezonden zijn. Welk eene uitwerking dit manifest daar maken zal, zal de tijd nader moeten leeren. Ondertusschen schijnt het zeker, dat Mazzini ten deze op zich zelven staat en door allen verlaten is, die hem vroeger ondersteunden.

— Men schrijft uit Napels, dat in de functien van directeur van policie thans definitief is voorzien en wel, omdat de Fransche en Engelsche gezanten met de afsetting van den heer Mazza niet te vreden geweest zijn. Men zegt, dat de nieuwe directeur, de heer Santo Roberti, een man zonder staatkundige antecedenten, eenige verbeteringen beloofd heeft, o. a. de opheffing van de bastonnade en de uitbreiding der gewapende benden lazzaroni's, die zijn voorganger georganiseerd had en een schrik voor de rustige bevolking van Napels waren

ZUID-AMERIKA.

In de *Bolivar Democrat* vindt men de volgende aankondiging:

Bloedhonden!!!

De ondergeteekende heeft de welbekende negerhonden van David Furner gekocht en biedt der burgerij zijne diensten aan in het opsporen van weggeloopen Negers. Alle eigenaars van in het bosch weggeloopen Negers, worden verzocht mijne hulp in te roepen. Ik woon 3 mijlen ten Noorden van Bolivar, op den Jacksonsweg.

James Smith.

Bolivar, Jan, 30 1855.

— De *Panama Star* deelt de volgende ongehoorde handelwijze van een scheepsgezaghebber mede:

Het Eng. schip *John Law*, kapitein Percival, van Valparaiso naar San Francisco bestemd en eene kostbare lading aan boord hebbende, bekwam op 10° zuiderbreedte een gevaarlijk lek. In dien toestand ontmoette kapitein Percival de Amerikaansche bark *D. M. Hall*, gezagvoerder Pratt, die op de walvischvangst uit was en verzocht den heer Pratt, onder aanbieding van eene groote belooning, om gedurende den nacht hem op zijde te blijven. Kapitein Pratt weigerde dit echter en stelde voor, de geheele bemanning bij zich aan boord te nemen, wanneer kapitein Percival zijn bodem wilde verlaten, hetgeen echter door dezen geweigerd werd. Hierop zeilde de bark weg, het schip in een zeer gevaarlijken toestand achterlatende; kort daarop weigerde de bemanning van de *John Law* langer te pompen of eenige andere diensten te verrigten. Kapitein Percival deed hierop aan de bark seinen om terug te keeren, waaraan voldaan werd. Kapitein Pratt ontving alsnu kapitein Percival en zijne bemanning aan boord van de bark, plaatste een gedeelte zijner eigene equipaadje aan boord van de *John Law* en stelde als gezagvoerder daarop kapitein Crosby, die zich als passapier op de bark bevond, aan. Hierop zeilde kapitein Pratt naar de Markiezeneilanden en legde de twee vaartuigen naast elkander, opende de luiken van de *John Law* en voerde het kostbaarst gedeelte der lading naar zijn eigen vaartuig over, terwijl hij zijne bemanning toestond, om vrijelijk van de geestrijke vochten gebruik te maken en haar in het bedrijven van andere baldadigheden niet tegenging. Na zijne bark met de carga van het schip te hebben vol geladen, wilde kapitein Pratt, kapitein Percival dwingen, hem de geheele lading, als eene vergelding voor de bewezene diensten, af te staan. De plaatselijke autoriteit weigerde kapitein Percival te beschermen en hem in het gezag over zijn vaartuig te herstellen. Hierop zeilden de twee schepen, onder bevel van de kapiteins Pratt en Crosby, te zamen naar Tahiti, in welke haven kapitein Percival zijn beklag bij den consul der Vereenigde Staten en de Fransche autoriteiten inbragt, ten gevolge waarvan kapitein Pratt en het muitend scheepsvolk gevangen werden genomen en kapitein Percival weder in het bezit van zijn schip gesteld werd. Aan boord komende vond hij den 2den stuurman van de bark met een pistool gewapend op het dek; het grootste gedeelte der kajuitsmeubelen was weggenomen of vernield en door zorgeloosheid waren twee ankers verloren gegaan. Wij vernemen dat eene beschuldiging van zeeroof tegen kapitein Pratt is ingesteld en wij hopen, dat eene zoo laaghartige daad door eene welverdiende straf gevolgd worde.

BRITSCH INDIE.

De *Madras Exanimer* deelt een noodlottig voorval mede, waarvan de heer H. V. Conolly, collecteur te Malabar en onlangs benoemd raadslid, als het offer der vreeselijke woede van het fanatismus gevallen is. Wijlen deze heer zat, op den 11 Sept. jl., tusschen 7 en 8 ure des avonds, met zijne echtgenoote in het voorhuis; zich onledig houdende een dagblad te lezen, stormden eensklaps 3 of 4 moordenaars naar binnen, bliezen de op tafel staande lamp uit en hieuwen op den heer Conolly in. Mevrouw Conolly ontvlugtte en viel buiten bewusteloos neder. Twee der bedienden, door het gerucht gewekt, vlogen toe en werden ernstig gewond, terwijl de moordenaars in de duisternis ontkwamen. Een uur daarna stierf de heer Conolly aan de ontvangene 72 wonden. Hij was een kundig en geacht man. De moordenaars waren Moplahs, welke den 17 Sept. te Morar, 7 mijlen van Munjery, door de militaire magt op het spoor werden gekomen; het was echter onmogelijk een hunner levend te bekomen; zij werden allen gedood. Een Europeesch soldaat sneuvelde, terwijl een ander door een Moplah ernstig in de keel gewond werd.

De *Bengalore Herald* zegt, op gezag van zijnen Calcuttaschen correspondent, dat op den 12 Sept. jl. een ongeteekende brief in den muur van het stadhuis aldaar gevonden werd, waarin de schrijver den heer Harris, den burgerlijken regter, den heer Holloway, den plaatsvervangenden regter en meer anderen, met hetzelfde lot bedreigt, dat den ongelukkigen heer Conolly te beurt viel. Het volgende is eene vertaling van gemelden brief:

Gisteren werd de heer collecteur vermoord. Wij zijn nu voornemens met Gods bijstand den burgerlijken regter, den plaatsvervangend regter en anderen te vermoorden. Dit zal binnen 12 dagen geschieden. Een varola (waarschuwingsbrief) werd den collecteur toegezonden, doch hij sloeg er geen acht op. Laat niemand het wagen dit papier af te rukken; zulks doende, zoude hij hetzelfde lot ondergaan. Wij zullen zien, wat wij al verder door Gods hulpe kunnen uitrigten. Deze is dienende tot algemeene kennisgave.

Men vreest, dat de Moplahs weldra in massa tegen ons zullen opstaan. Heinde en verre heerscht onrust.

— De *Ceylon Examiner* behelst het volgend verslag omtrent een, op het leven van den gouverneur van Ceylon, sir H. Ward, gemaakten aanslag.

Miss Catharina Ward hoorde na het ochtendschot eenig gerucht in de kamer, waarin zij met hare zuster sliep en zag een man, die de deur binnentrad. Hij beschouwde gedurende eenige oogenblikken de voorwerpen die op de kleedtafel en die, welke zich buiten bevonden. Toen hij het vertrek verlaten had, begon Miss Ward te schreeuwen, waarop de man een mes opnam en haar daarmede dreigde, terwijl hij zich door den gang, die hem voorbij het vertrek des gouverneurs voerde, spoedde, juist op het oogenblik, dat deze, door het geraas gewekt, zijne kamer verliet. De gouverneur, met een pistool en stok gewapend, vervolgde hem door den gang tot in de receptiezaal en ging op hem af; hierop keerde de indringer zich om en liep met het mes op den gouverneur toe. Nu brandde Zijne Excellentie de pistool op hem af, doch hem niet wenschende te dooden, schoot hij hem door den schouder en pakte hem daarna bij de keel, totdat hij door de schildwachten, waarvan hij er echter 2 met een door hem in den gang opgeraapt tafelmes wondde, gevangen genomen en gebonden was. Hij had alleen een tafellaken en een servet, die hij op zijnen weg gevonden had, ontroofd en zijn gehouden gedrag doet hem eerder voor een krankzinnige dan voor een dief aanzien. Hadde de gouverneur geene pistool bij zich gehad, alsdan waren de gevolgen welligt voor Z. E. noodlottig geworden.

De gevangene heeft tot heden geen woord gesproken.

— Te Malakka greep het volgend ontzettend ongeluk plaats. Eene kleine schoener, de *Alma* genaamd, kwam den 12 November te Malakka van Singapore aan. Denzelfden avond woedde er een vreeselijk onweêr; het vaartuig werd door den bliksem getroffen en sprong in de lucht. Bij onderzoek bleek het, dat de *Alma* 75 kisten kruid aan boord had, die niet op het manifest vermeld stonden. Er bevonden zich buiten het scheepsvolk 6 passagiers aan boord. 3 personen werden levend opgevischt, 2 lijken werden ontdekt, benevens 2 anderen, vreeselijk verminkt.

— De *Calcutta Litterary Gazette* geeft de volgende beschrijving van een reusachtig kanon:

Het grootste kanon dezer aarde bevindt zich te Rajapoor in Oost-Indië en weegt 40 tonnen; er kunnen 5 menschen in deszelfs ruimte plaats nemen. Eenmaal werd het, om een saluut te doen, afgevuurd en alhoewel slechts de helft van het kruid, dat de kamer konde bevatten, op hetzelve geladen was, deed de losbranding echter de huizen, kerken en torens op hunne grondvesten schudden, terwijl de verschrikte inwoners, uit vrees van onder de instortende gebouwen begraven te worden, zich op de vlugt begaven.

— In de *Straits Guardian* van 27 Oct. jl. leest men, dat Z. M. stoomschip *Sybille* en H M. stoomboot *Pique* een der Kurilische eilanden, op de Engelsche kaarten Ouroupe of gezelschapseiland, doch door de Russen Iveroup genaamd, hebben in bezit genomen. De Russische nederzetting werd verstrooid, toen de vlaggen van Frankrijk en Engeland geplant werden, en de inboorlingen betuigden, onder het aanbieden van granen, hunne vreugde, nieuwe meesters erlangd te hebben. Het eiland is 60 mijlen lang, bezit een groot binnenlandsch meir, en zend jaarlijks eene menigte kostbare vellen naar Ayan.

Scheepsberigten.

Gepraaid door het Ned. Fregat schip *Minister Pahud*, kapt. *J. M. Pfeil*:

3 Nov. het Ned. schip *Alblasserdam*, kapt. *Pop* op 38° 22' Z. B. en 8° 36 O. L. hebbende 67/d. reis van Rotterdam naar Batavia:

3 Dec. het Ned. schip *Everdina Elizabeth*, kapt. *Tonjes* op 11° 57 Z. B en 101° 53' O. L. hebbende 102/d. reis:

En het Ned. schoenerschip *Diana*, kapt. *van Bokhoven* 39/d. reis van Sydney.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar
Decemb.	2	Engelsch	Cambalu.	Alleyne	Shanghae	11 Nov.	Liverpool.
»	3	Fransch	Benjamin	Duroux Guilhem	Singapore	25 »	Bordeaux.
»	—	Amerikaansch.	Dragon	T. C. Dunn	Shanghae	16 »	Sydney.
»	—	»	Eagle Wing	E H. Linnet	»	22 »	New-York.
»	—	Engelsch	Heroes of Alma	R. Freeman	Hongkong.	23 »	Londen.
»	—	Hamburgsch	Betty and Johanna	E. P. Petersen	»	19 »	Cowes.
»	—	Engelsch	John Buryan	J. Henry	»	20 »	Londen.
»	4	Amerikaansch.	Westward Ho	S. A. Hussey	Canton.	21 »	Callio.
»	—	Bremer	Lina	H. Meyer	»	22 »	Bremen.
»	—	Engelsch	Anni	J. G. Cameron	»	12 »	Table Bay.
»	6	»	Baronness	Laws	Londen.	11 »	Singapore.

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten
Decemb.	4	Nederl. Indisch	stooms.	Banda	C. C. L Neyst.	Soerabaya	29 Nov.	B. Kopersmit en co.
»	5	» »	bark	Fathool Hair	Said Abdulla.	Cheribon	26 »	Coolster.
»	—	» »	»	Marzoek.	Said Hoesin.	Riouw	29 »	»
»	—	» »	stooms.	Makasser	F. H. Schmidt.	Soerabaya.	2 Dec.	B Kopersmit en co.
»	6	» »	bark	Balgies.	Said Alie.	Banka	3 »	Coulster.
»	—	» »	»	Fathool Rachman.	Said Alhadie.	Cheribon	28 Nov.	»
»	—	Nederlandsch	»	Jan Pieterzoon Koen.	J Verloop.	Rotterdam	6 Aug.	B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	den Eshout	E F. Bonjer	»	28 »	van Ommeren Rueb en co.
»	—	Amerikaansch.	schip	Dashing Wave.	John B. Fisk	Melbourn	....	Paine Stricker en co.
»	—	Nederl Indisch	brik	Tartar	Tan Inghok	Pecalongan	27 Nov.	Gezagvoerder.
»	—	Nederlandsch	bark	Maria Adriana.	S. v d. Held	Rotterdam	....	P. Landberg en Zoon.
»	7	»	fregat	Minister Pahud.	J. M. Pfeil	»	....	Haager en Schuurman.
»	—	»	bark	Maria Agnes.	Tange.	Amsterdam	....	Moormann en co.
»	—	Z. M.	stooms.	Amsterdam.	....	Texel	....	
»	—	Nederl. Indisch	»	Koningin der Nederlanden.	J. Prins.	Soerabaya	....	Maclaine, Watson en co.
»	—	Nederl. Indisch	schoen.	Harriet.	J. G. C[illegible]	Cocos Eiland	....	Adam en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Decemb.	6	Nederl. Indisch	bark	Arif Banjermass	Mohamat Arip.	Samarang.
»	7	» »	stooms.	Banda.	C. C. L. Neyst	Soerabaya.
»	—	» »	schoen.	Argo	Massingham	Cheribon. en Tegal.
»	—	» »	brik	So-ootbin.	Sech Baosier.	Singapore.
»	—	Nederlandsch	bark	Noordster	J. Luteyn	Cheribon.
»	8	»	»	Buitenzorg	Annekee.	Kanaal.

In lading liggende Schepen te *Batavia*

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Julie Claire *.	A. van Oosteroom	Ned. via Pacalongan	Hager en Schnurman.
»	fregat	Jacoba Helena	L. van Wagtendonk.	In reparatie	»
»	»	Minister Pahud *.	J. M. Pfeil.	Rotterdam	»
»	»	Europa.	H. Poort.	Soerabaya.	Reynst en Vinju.
»	bark	Hugo Grotius.	J. Glazener.	Nederland	Tiedeman en van der Burg.
»	»	Telegraph *.	P. B. Rolufs	Samarang en Soerabaya	De Weerdt, Ruyl en co.
»	»	Maria Adrianna *.	S. v. d. Held,	Ned. via Sam. en Soer.	P. Landberg en Zoon.
»	»	Mentor *	H. Zeilstra.		E. Moormann en co.
»	»	Stad Schiedam *	Wulp	Rotterdam	G. Saermondt en co.
»	»	Castor	Esink		B. Kopersmit en co.
»	»	Jan Pieterzoon Koen	Verloop.		»
»	»	Noordster	J. Luteijn	Cheribon	Maclaine, Watson en co.
»	»	Den Elshout *.	E. Bonjer	Rotterdam	van Ommeren, Rueb en co.
Nederl. Indisch	bark	Harriet *.	J. G. C. Ross.	Cocos Eiland	Adam en co.
» »	»	Naga Laut.	J Winter	Samarang.	John Pryce en co.
» »	»	Almansoor	Said Djen	Pamanoekan.	Coulster,
» »	»	Marzoek.	Said Hoesin.		»
» »	»	Indramayoe.	Sech Jemanie	Sam. Soer. Ambon en Banda	»
» »	»	Alnoer.	Sech Awab.	Samarang.	»
» »	»	Elmashoor.	Sech Bahanan.	Soerabaya	»
» »	brik	Fathool Hair.	Said Abdulla.	Cheribon.	»
» »	bark	Kim Tekseng.	Kwee Tjenseng	Palembang	»
» »	»	Fathoor Rachman.	Said Alhadie.		»
» »	»	Belgies.	Said Alie.		»
» »	»	Segaffie	Sech Drahim	Samarang	D. N. Buys en co.
» »	»	So-ot Algair.	Sech Bargebe.	Samarang	»
» »	»	Alnoer Salim	Moh. Amin	Samarang en Banjermassing.	»
» »	»	Fatahool Mobarak	Goestie Falman	» »	»
» »	»	Kalimantan	Lie Boenkim.	» »	»
» »	»	Said Maskoor	Alie		»
Engelsch	»	Mountstuart Elphinstone	G Case.	Holland	Maclaine, Watson en co.
»	schip	Royal Stuart	Tadman.	Holland	Busing, Schröder en co.
»	»	William Fredrick. *	J. Stephenson	Rotterdam	Martin, Dyce en co.
»	bark	Pioneer *.	J. Ingleton	Singapore	Martin. Dyce en co.
»	»	Stirling *	W. Jamieson	Singapore	Adam en co.
Amerikaansch.	schip	Monterey *	Benson	Boston	Paine, Stricker en co.
»	bark	Dashing Wave *.	John B. Fisk	Bremen	»
Fransch	schip	Bisson	X. Torchut.	Bordeaux.	G. Saermondt en co.
»	bark	Marie Gabrielle.	Dolu.	Nantes	»
Hanover	»	Gottingen	Lange.	Hamburg	Busing, Schröder en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	22	N. I.	schip Columbus Almansoor.	Sech Dahman.	Amoy.
»	23	»	st. Langen Lamongan	T Deighton	Batavia.
»	26	Amer.	schip Leodes	E. Graves	»
»	27	Ned.	Karel August	Gerrebrands	»
»	—	N. I.	bark Faidool Rachman	Said Ba-alie	»
»	28	Ned.	bark Neerlands Koningin.	C. Vonck	»

Vertrokken Schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	22	N. I.	bark Adenan	Hadjie Ismael.	Banjermass.
»	—	»	schoener Sumanap.	Djamina	Sumanap.
»	23	»	Alnoer	Sech Said	Batavia.
»	—	»	bark Fatahool Moebarak.	Goestie Saman	»
»	—	»	Emelie	J. P. Perry	Soerabaya.
»	24	»	Naga Laut	J. Winter.	Batavia.
»	—	Ned.	Anna Maria Wilhelmina.	G. C Fischer.	Soerabaya.
»	—	N. I.	Alnoer Salim	Hadjie Anim	Batavia.
»	25	»	st. Langen Lamongan	Deighton	»
»	26	Ned.	Vijf Vrienden	C. Johan	Nederland
»	28	»	Johanna Christina	van Santen	[illegible]

In lading liggende Schepen te *Samarang*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	bark	Srie Brahan	Hoormat		Gezagvoerder.
» »	brik	Eljeser	Sech Aboe-Bakar		»
» »	bark	Columbus Almansoor	Sech Dahman	Soerabaya	»
» »	»	Faidool Rachman	Sech Ba-alie		»
» »	»	Joen Goan	Oey Tjinggoan		»
» »	schip	Alfulik.	Sech Baradja		Gezagvoerder.
Nederlandsch	»	Magaret Mitchel	W. Stiles.	Amsterdam	van den Broek en Veeckens.
»	bark	Neêrlands Koningin	C. Vonck	Nederland	Dorrepaal en co.
»	brik	Carel August	Gerrebrands	» via Soerabaya	»
Fransch	schip	Chili no. 2.	E Vue	Bordeaux.	»
Amerikaansch.	schip	Leodes	Edward Graves	Nederland	MacNeill en co.

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	27	Ned.	bark Emelie.	J. B. Pary.	Samarang.
»	—	N. I.	» Hing Goan	M. A. Tayeep.	Balie Bol.
»	28	Ned.	Anna Maria Wilhelmina.	G. C. Fisscher.	Batavia.
»	—	»	bark Ottolina	J. J Prange	»
»	29	Ned.	» Australie.	D. B. Jochems.	Batavia.
»	—	Ned.	Graaf van Nassau	E. Sanders.	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	28	N. I.	schoener Hoseeng	Intje Po	Balie Pad.
»	—	Z. M.	st. Samarang luit. t/z.	1 k. Binkes.	Rembang.
»	29	N. I.	st Banda	C. C. L. Neijts	Batavia.
»	—	»	kotter Little Tot	Katjoong	Bezoekie.
»	—	N. I.	schoener de Vriendschap.	G G. Pietersen.	Ternate.
»	—	Ned.	bark Koning Willem III.	H. H. Zeylstra.	Ned. v. Pas.
»	—	»	bark Triton	H. Olie.	»
»	30	»	bark Peking.	H. Croese.	Ned. v. Pan.
»	—	»	schip Christina Agatha	H. de Visser.	Ned. v. Pas.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Graaf van Nassau	E. Sanders.		
»	bark	Johanna Hendrika.	K. Hoek.	Nederland	Fraser, Eaton en co.
»	bark	Margaretha Johanna.	M. Schon.	»	»
»	schip	Oldenbarneveld	A. Meyboom.	»	»
»	schoen.	Anne Maria Wilhelmina	G. C. Fisscher		
»	schip	Jeannette en Cornelia	T. K. Veldman		
»	»	Willemina en Clara.	H de Wyn	Nederland	Schimmelpenninck en co.
»	bark	de Zwarte Zwaan	J. Muller.	»	B. J. van Eck en co.
»	»	Zeemanshoop.	P. H. Barhey.		
»	»	Ottolina.	J. J. Prange		
»	»	de Zwyger.	P. P. Hoogland		
»	schip	Tonia	C. T. Zeeman.	Nederland	W. Cores de Vries.
»	»	Economist	S. C. J. Olivier.		
»	bark	Australie	D. B Jochems		
Nederl. Indisch	»	Abdul kassim	Said Alhabassy.		
» »	»	Djoemoeroet	Oei Boe.		
» »	»	Fatal Malin.			
» »	schoen.	Gleaner	J. F. Thierbach		
» »	»	Kangpie	Ong Kanghan.		
» »	»	Heatlie.	Ko Tinglo.		
» »	»	Isabel.			
» »	»	Ternate	G G Petersen	Ternate	B. J. van Eck en co.
» »	»	Serie Toendjoong	Loei Soempoat.		
» »	bark	Hing Goan.	Maas Tayeep		
» »	schoen.	Kian Ingsoen	Hó Kongpoëi		
» »	bark	Aldjoemoor	Sech Ba-edila	Molukkos.	Gezagvoerder.
» »	schoen.	Hoktay	Oey Kwang		
» »	bark	Salma.	Said Alhabassy		
» »	»	Emelie	J. B. Perry.		
» »	stooms.	Java.			
» »	»	Koningin der Nederlanden.	J. Prins.		
» »	»	Macassar	H. J. E. E. Chevallier		
Engelsch	schip	Charles Holmes	C. H. Bowlby.	Nederland	Adam en co.
Lingasche.	schoen.	Mastora.	Mohamat Tamin		
Amerikaansch,	schip	Ocean Steed	F. Cumingham.		

Aangekomen schepen te *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	29	N. I.	de Goede Verwachting	J. Beysen.	Batavia.
Dec.	1	Ned.	brik Noorfol	Said Satrie.	Toboalie.

Vertrokken schepen van *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	26	N. I.	bark Elmashoor	Sech Bahanan	Batavia.

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	30	N. I.	bark Fathool Jetsoor.	Sech Baosier.	Batavia.
Dec.	1	»	bark Kim Hinglong	Tjoa Tjingtan.	»

Vertrokken Schepen van *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	26	N. I.	schoener Goedang Bezaar.	Moerodjoyo.	Djawana.
»	—	»	brik Fathool Hair.	Said Abdulla.	Batavia.
»	28	»	bark Fathoor Rachman.	Said Alhadie.	»

Aangekomen schepen te *Pekalongan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	25	N. I.	brik Tartar	Tan Enghok.	Tegal.

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	27	N. I.	brik Tartar.	Tan Inghok.	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	24	Ned.	bark Klasina.	Wels Browing.	Soerabaya.
»	—	N. I.	kotter Little Tot.	Katjoong	»
»	26	»	schoener Mashoor	Said Mashoor.	Sumbawa.

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	23	Ned.	Immagonda Sara Clasina.	N Rademaker.	Amsterdam.
»	24	»	schip Economist.	S. C. J. Olivier.	Soerabaya.
»	—	N. I,	kotter Little Tot	Katjoong	»

Aangekomen schepen te *Bezoekie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	25	Ned.	schip Formosa.	M. A. Smits.	Soerabaya.
»	26	»	schip Schouwen.	J. Kroll.	»

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	19	N. I.	bark Maymoon	Said Kasim	Soerabaya.
»	21	»	schip Ana Sarie.	Said Aaydroes.	Batavia.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	23	Ned.	bark Maymoon.	Said Kasim.	Palembang.
»	24	N. I.	bark Charlotta	J. M. Sebels.	Tjilatjap.

Vertrokken schepen van *Tjilatjap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	29	Ned.	bark Koning en Vaderland	van Bruggen.	Rotterdam.

Vertrokken Schepen van *Panaroekan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	13	Ned.	schip J. C. Schotel.	van Beest Holle.	Nederland.
»	—	»	schip Vrye Handel.	D. van Ketwich	»
»	22	»	schip Cornelia Mathilda.	J. Muntendam.	Nederland.
»	—	»	schip Maria Diederika	A. van Marion.	»

Aangekomen schepen te *Pangool*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	23	Ned.	schip Geurtje Maria.	Bourseswils.	Batavia.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Minister Pahud*: de heeren *Junghuhn* en *echtgenoot*. — *Schram* en *echtgenoot*. — mevrouw *Meyer*. — mejufvrouw *de Gelder*.

Met het N. I. stooms. *Banda*: de heeren *Chevallier*. — *van Es*. — 4 *kinderen* van wylen den ambtenaar *Verwegt*. — *Dr. Schmidts* en *echtgenoot*. — luit. *Baloe* en *echtgenoot*. — mejufvr. *van Aalst*. — Z. M. troepen.

Met het N. I. stooms. *Macasser*: de heeren *Ruyl*. — *Carabain* en *echtgenoot*. mejufvrouwen *Stok* en *Cox*. — 1 luit. *von Deutsch*. — Z. M. troepen.

Met het N. I. stooms. *den Etshout*: de heeren *T. Wigand*. — *W. Louis* en *K. Klummer*.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Banda*: de heeren *A. M. de Roode*. — *J. J. Mangold*. — *J. G. Muhlenfeld*. — *J. Arathoon*. — mejufvrouwen *Fisser* en *C. A. A. von Wely*. — luit. koll. *de Brabant*. — officier van gez. *Inener*. — 2 luitenants *Tennies* en *Nederveen Pieterse*. Z. M. troepen.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 24 tot en met den 26 Nov., 1855.

AANVOER.

Van Becassie per praauw sampang gez. Janga.

940 pic. rijst. *Tan Sieng*

Van Samarang per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. F. Deighton.

1621½ @ indigo. *Order.*

Van Indramaijoe per praauw sampang gez. Doel.

252 pic. rijst. *Tan Agiek.*

Van Cheribon per praauwen Tjemplong gez. Moleh en Salman.

720 pic. rijst. *f* 180 ps. silv. sp. matten. *Gezagv.*

Van Cheribon per ned. schip *Hugo Grotius*, gez. J. Glazener. agt. Tiedeman en van der Burg.

Lading bestemd v. Nederland.

450 pic. tin. 100 do. rotting. 3000 do. koffij. 7001⁸⁰/₁₀₀ do. suiker. 44 ks. kop. duiten. *N. H. M.*

Van Pangool naar Nederland per ned. schip *Kandanghauer*, gez. W. Zielt. agt. N. H. M.

500 pic. tin. 150 do. rotting. 11936 do. koffij. 1564⁸⁰/₁₀₀ do. peper. 52 ks. kop. duiten. *N. H. M.*

Van Samarang per Fr. schip *Bissen*, gez. X. Torchat. agt. Suermondt en co.

20 oxh. wijn. 91 kn. wijn. *Aan boord gebleven lading van Bordeaux.*

Lading voor Bordeaux.

150 pic. rotting. *Agenten.*
3000 pic. koffij. *Kopersmit en co.*
40 pic. rotting. 1009 @ indigo. *van den Broek en Veeckens.*
8 bn. stroomatten. 15234¹/₁ @ indigo. 3215 pic. koffij. *Dorrepaal en co.*
70 pic. koffij. *J. Knagge en co.*

Van Singapore per ned. schip *Noordster*, gez. G. Luteijn. agt. Maclaine Watson en co.

1500 planken. 34 zakk. pootjoek. *Arathoon.*
2977 planken. 335 coll. touwwerk. 165 do. pajongs. *Joakim.*

Van Calcutta per Eng. schip *Esna*, gez. Moule. agt. Andreas en co.

1800 zakk. tarwe. 100 pakk. goenie-zakken. 60 bn. do. *Agenten.*
34 bn. goenie-zakken. 134 zakk. coriandersaad. 27 do. zw. zaad. *Joakim.*
19 bn. goenie-zakken. *Order.*
1 kt. zuur. *John Pryce en co.*

Van Singapore per ned. ind. stoomb. *Padang*, gez. Persille. agt. Kopersmit en co.

14 vs. vleesch. *Kopersmit en co.*
10 kn. opium. *f* 23787.— rec. *Mc. Ewen en co.*
f 4747.— rec. 2 coll. zijde goederen. *Said achmat Satrie.*
1 kt. zijde. *Said Mohamad Sartie.*
5 ks. opium. *Maclaine Watson en co.*
59 bn. goenie-zakken. *Morgan Melbourn en co.*
33 bn. goenie-zakken. *Haager en Schuurman.*
3 ks. zijde goederen. 1400. sp. matten. *Han Tjengsan.*
f 22309.— rec. *Pitcairn Syme en co.*
3 ks. koopwaren. 550. ps. specie. *Moormann en co.*
21 ks. koopwaren. 3 do. vermillioen. 4 bn. medicijnen. *Tjio Hiekbie.*
1 coll. koopwaren. *Metzendorff Wilmans en co.*
12 coll. zijde goederen. 1 do. zijde garen. *Kang Kengtiong.*
79 bn. goenie-zakken. 699 coll. zeep. 166 do. touwwerk. *Joseph.*
1 kt. zijde goederen. *Lim Seng.*
8 coll. diversen. *Ardaseer.*
200 ps. sp. specie. *Telken Vogst en co.*
16 ks. specie. 30000 sp. 44 do. opium. *N. H. M.*
4 vn. visch kuiten. *Said abd. Rachman Alhabsaij.*
40 bn. goenie-zakken. 45 zakk. coriandersaad. 5 bn. kat. goederen. 8 kn. zeep. *Joakim.*
6 kn. ledige flesschen. *van Slooten Morgan en co.*
11 md. aardewerk. 1 coll. parapluien. *Kim Beaheng.*
74 coll. diversen. 6 do. medicijnen. *Lie Bunghoe.*
84 bn. goenie-zakken. 160 coll. parapluies. 77 do. touwwerk. 5 do. assepheteda. *Arathoon.*
140 pakk. parapluies 30 do. papier. 17 do. diversen. *Lim Hoa.*
11 vn. vleesch. 49⁸⁰/₁₀₀ pic. gambier. 800 planken. *Order.*
350 rietmen 3100 pagayers. *Gouvernement.*

UITVOER.

Naar Nederland per Eng. schip *Charlotte Ann*, gez. Young. agt. Hunter Houghton en co.

50 pic. rotting. 1430 do. rijst. 200 do. tamarinde. 5550 do. suiker. *Metzendorff Wilmans en co.*
107 pic. cassia vera. *Purvis en co.*
48⁸⁰/₁₀₀ pic. notenmuscaat. uit entrep. 9⁶/₁ pic. notenmuscaat. 9⁸⁰/₁ do. foelie. *Agenten.*

Naar Nederland per ned. schip *Australie*, gez. Harten. agt. Landberg en co.

25 pic. rotting. *Agenten.*
1080 pic. rijst. 306 ps. buffelhuiden. *Tiedeman en v. d. Burg.*
426 pic. buffelhuiden. 1350 do. rijst. *Haager en Schuurman.*
3000 pic. rijst. 117¹¹/₁₀₀ gomelastiek. *N. H. M.*
125 pic. sw. peper. 5927 do. rijst. 200 do. tamarinde. 222 ps. buffelhuiden. 320 do. koehuiden. 20/₁ legg. arak. 5 ks. planten. *van Ommeren Rueb en co.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip. *Bosphorus*, gez. Kruisinga. agt. Kopersmit en co.

50 pic. rotting. 500 do. rijst. *Agenten.*
2025 pic. suiker. *O. J. M. v. Adm. en L.*

Naar Nederland per ned. schip *Louise*, gez. Sietlesberg. agt. Paine Stricker en co.

202⁸⁰/₁₀₀ pic. sago. 61 do. rotting. 200 do. tin. 12⁸⁰/₁₀₀ do. suiker. 4557 do. koffij. 17 ks. kop. duiten. *N. H. M.*

Naar Amsterdam per ned. schip *Jan v. Brakel*, gez. Esing. agt. de Weerdt Ruyl en co.

1349 pic. suiker. 190 do. gutta percha. 60 do. gomelastiek. 50 do. rotting. 10⁸/₁ mill. man. sigaren. 3 kn. hoeden. 30 legg. arak. 100 pic. gom dammar. *Agenten.*
1999 pic. suiker. *O. J. M. v. Adm. en L.*
269 pic. rijst. *Jacometti en co.*
2438 pic. rijst. *Haager en Schuurman.*
94/₁₀₀ pic. no.enmuscaat. 25/₁₀₀ do. foelie. 1 kt. kleinigheden. *van Riet en Ter Gouw.*
1 kt. boeken. *van Haren Noman en Kolff.*

Naar Nederland per Am. schip *Greeind*, gez. Spague. agt. Paine Stricker en co.

251 pic. gambier. uit entrep. 34⁸⁰/₁₀₀ pic. notenmuscaat. 1⁸⁰/₁₀₀ do. foelie. 150 do. gom dammar. 6778 @ indigo. 900 ps. buffelhuiden. *Kreglinger Dummler en co.*

6843 pic. suiker. 100 do. gambier. uit entrep. 609 pic. zw. peper. 117 do. rotting. 1202 ps. koehuiden. 848 do. buffelhuiden. *Moormann en co.*
320 pic. gom dammer. *Agenten.*
71 pic. gomelastiek. 124 do. cassia vera. 60 do. gom dammar. *Anderson Tolson en co.*

Naar Pecalongan per ned. schip *Ned. en Oranje*, gez. van der Plas. agt. Kopersmit en co.

100 pic. rotting. *N. H. M.*
25 kn. bier. 25 hammen. *Agenten.*

Naar Indramaijoe per ned. schip *Goede Verwachting*, gez. Boijsen. agt. Paine Stricker en co.

4033 pic. suiker. *O. J. M. v. Adm. en L.*

Naar Soerabaya per ned. schip *A. R. Falck*, gez. v. Duijvenbode. agt. Kopersmit en co.

100 hammen. 85 vn. bier. *Order.* Zijnde aan boord gebleven lad. van Nederland.

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Oud Alblas*, gez. N. Kruimel. agt. Kopersmit en co.

322 tonn. steenkolen. *Agenten.*
Zijnde aan boord gebleven lading van Londen. Zie verdere lad. voor Soerabaya. Java-Bode dd. 1 Dec., 1855 no. 95.

Lading voor Nederland.

450 pic. tin. *N. H. M.*

Naar Nederland via Soerabaya per Oldburger schip *Stedinger*, gez. Ammerman. agt. Busing Schröder en co.

11 vs harst. *Aan boord gebleven lading van Hamburg.*
67/₁ legg. arak. *Agenten.*

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. schip *Ida*, gez. A. W. Muller. agt. Paine Stricker en co.

Lading voor Nederland.

200 pic. tin. 80 do. rotting. *N. H. M.*

Lading voor Tjilatjap.

1 kt. vet. 1 pak soldeersel. 1 kt. diversen. *Landberg en co.*
20/m. man. sigaren. 12 blikk. meel. *Nahopiet.*
20 vs. boter. 384 fl. bier. 30/m. man. sigaren. 1 kt. cognac. *Moormann en co.*
7 ks. provisien. *van den Broek en co.*
5 ks. papier. *van Haren Noman en Kolff.*
1 kt. modewaren. *van Riet en Ter Gouw.*
10 vs. boter. 1 kt. inh. 2 dos. wijn. 5 vs. haring. 15 fl. groentens. 1 kt. div. kleinigheden. 1 do. provisien. 1 do. gember. 1 do. slaolie. 10 keld. genever. 1 kt. glaswerk. *John Pryce en co.*
1 kt. inh. 1 nedvlag. 13 coll. genie goederen. 25 boss. en 31 stav. ijzer. *Gouvernement.*

Naar Padang en Bencoelen per ned. ind. stoomb. *Padang*, gez. Persille.

4 kn. div. koopmanschapp. *Said Achmat bin alsewie Aijdroes.*
1 kt. bat. doeken. *Sech mohamat Bafadel.*
2 ks. div. koopmanschapp. *Sech awab Basalma.*
170 corg. bat. doeken. 12 dos. eur. ijzeren staven. *Said mohamat Satrie.*
336 corg. bat. doeken. 1¹⁰/₁₀ do. do. slendangs. 7¹/₁ corg. eur. slendangs. 96 do. do. sarongs. *Said mohamat Aijdiet.*
120 pic. arak. *Tjio Keteng.*
40 kn. madapoll. 10 pic. kedelie. 1500 ps. goenie-zakken. 59 corg. bat. doeken. 6 ks. chin. gouddraad. 1 kt. div. koopmanschappen. *Lim Hoa.*
1 kt. zilv. specie. *Said mohamat Aijdiet.*
1 kt. koopmanschapp. 1½ pic. benzoin. 22½ corg. bat. doeken. *Tambie Hoessin.*
10 kn. ruwe zijde. 40 corg. bat. doeken. *Sech awab Jawas.*
11 bn. shertings. *Burt Mijrtle en co.*
25 pic. poeder suiker. 3 kn. koopmanschapp. *Tjio Keteng.*
3 kn. tjindees. 1 do. jaconetten. *Mc. Ewen en co.*
2 kn. koopmanschappen. *Lie Goanmo.*
2 kn. koopmanschappen. 5 pic. eur. meel. *Oeij Sootjeng.*
2 tonn. boslemmermessen. 80 catt. kandy suiker. 6 kn. koopmanschapp. 7⁸⁰/₁₀₀ pic. poeder suiker. 5 tonn. spijkers. 2 vn. meel, 2 kn. koopmanschapp. 5 ks. brandewijn. *Sie Yoetiang.*
10 kn. valke bier. 2 do. beschuit. 1 oxh. cognac. 1 vat meel. 1 oxh. cognac. *L. Meijer.*
3 kn. div. koopmanschapp. 40 pic. hoepel ijzer. 120 dos. borden. *Abdul Kasom.*
2 kn. ruwe zijde. 1 do. lasting. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. regaal. uit het reg. pakhuis. *Reijnst en Vinju.*
2 kn. suiker. 1 do. provisien. 10 do. ingel vruchten. 1 pak amandelen. *Vaupel en co.*
5 bn. wit katoen. *Anderson Tolson en co.*
20/₁ legg. arak. 10/m. stroo matten. *Purvis en co.*
3 oxh. wijn. 1 kt. sigaren. 2 md. servieszen. *Kreglinger Dummler en co.*
4 kn. ruwe zijde. uit het entrep. *Sech mohamat Basandit.*
8 kn. sigaren. 30 do. madapoll. 35 bn. madapoll. 10 do. sarongs. 4 kn. slendangs. uit het entrep. 1 kt. slendangs. 2 do. everlast. 10 do. kat. garen. 2 bn. madapoll. 50 pic. hoepel ijzer. 5 oxh. bier. 4 kn. lappets. *Martin Dyce en co.*
3 kn. zilv. specie. *Said mohamat Satrie.*
1 kt. koopmanschapp. 2 tonn. ingel zalek. 10 kn. cognac. 3 do. sardijntjes. 10 do. zuren. 5 do. vruchten op water. 50 vs. boter. 17 paar lampen. *J. de Fiennes.*
10/₁ legg. arak. *Tan Engkie.*
12,400 ps. goenie-zakken. *Maclaine Watson en co.*
50 ks. staal. *Busing Schröder en co.*
5 kn. mann. sigaren. 5 bn. ongebl. katoen. 10 kn. wit shertings. 10 bn. madapoll. uit het entrep. *Mc. Ewen en co.*
5 oxh. wijn. uit het entrep. *van den Broek en co.*
2/₁ pijp. cognac. uit het entrep. *Vaupel en co.*
10 kn. roode wijn. uit het entrep. *Kreglinger Dummler en co.*
10 kn. koopmanschapp. 10 pic. hoepel ijzer. 7 do. amerk. meel. 30 ks. thee. 1 pic. chin. tabak. 6½ do. witte katjang. 3 vs. spijkers. 5 kn. roode wijn. *Sie Yoetiang.*
10 kn. kramerijen. 1 do. zijde modewaren. 1 bl. broekenstof. 1 kt. sakken. 3 do. cotonetten. 3 do. gedr. katoen. 2 do. wit katoen. 2 do. tjelees. 1 do. ijzerwerk. 1 do. naalden. 1 do. parasols. *Bakre en Kinder.*
7 kn. koopmanschappen. *Tan Engkie.*
1 hout wagentje. 1 kt. tuigen. 4 kn. wijn. 14 do. siropen. 1 do. provisien. 25 keld. genever. *van den Broek en co.*
4 kn. gedr. katoen. 5 bn. ongebl. katoen. 2 kn. beschuit. *Adams en co.*
1000 ps. goenie zakken. *Purvis en co.*
1 geemb. rijtuig. 1 kt. diversen. *John Pryce en co.*
1 kt. haring (1 vat bier. 6 vs. boter. 6 geemb. hammen. 2 st. rookvleesch. uit het entrep.) *Kreglinger Dummler en co.*
2/₁ oxh. wijn. uit het entrep. 1 kt. regaal. uit het reg. pakhuis. *Haager en Schuurman.*
2 chemicalie. uit het entrep. *van der Beek.*
En gouv. goederen.

Aan- en Uitvoer te Samarang van den 22 tot en met den 29 Nov., 1855.

AANVOER.

Van Batavia per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Th. Deighton.

1 wagen. *A. Clignett.*
2 kn. kramerijen. 1 kt. franjes. 1 do. banket en 1 kt. boeken. *van den Broek en Veeckens.*
10 pakkisten oorlogsgoederen en 3 vn. teer. *Gouvernement.*

Van Nederland over Batavia per ned. schip *Karel August*, gez. J. P. C. Gerrebrand.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 24 Nov., 1855 no. 94.

Van Batavia per ned. ind. bark *Faidsel Rachman*, gez. Said Achmat bin abdul Rachman Ba affie.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 5 Dec., 1855. no. 97.

UITVOER.

Naar Nederland over Soerabaya per ned. schip *Anna Maria Wilhelmina*, gez. G. C. Fischer.

25 pic. bindrotting en 18 kn. gouv. kop. geld. *N. H. M.*
11 kn. div. gouv. goederen. *Havenmeester.*

Naar Batavia per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Th. Deighton.

1621 @ indigo. *Dorrepaal en co.*

Naar Batavia per ned. ind. bark *Naga Laut*, gez. J. Winter.

692 st. balken. *B. Kopersmit en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Vijf Vrienden*, gez. C. Johan.

75 pic. bindrotting. 2999 do. gouv. suiker. 3306 pic. gouv. koffij en 87 kn. gouv. kop. geld. *N. H. M.*

Naar Nederland per ned. schip *Johanna Christina*, gez. J. H. van Santen.

35 kn. gouv. kop. geld. *N. H. M.*
2446 pic. suiker. 1384 pic. koffij. 100 pic. bindrotting. 151 st. buffel-huiden en 180 pic. rijst. *MacNeill en co.*
57 pic. cubeben. *Oliphant en co.*
6854 @ indigo en 5776 pic. suiker. *B. Kopersmit en co.*
514 pic. koffij. 1040 st. buffel-huiden. 111 pic. suiker. 2 kn. confituren. 40 st. koehuiden en 3165 @ indigo. *Dorrepaal en co.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 19 tot en met den 27 Nov., 1855.

AANVOER.

Van Samarang per ned. schip *Zeemanshoop*, gez. P. R. Barkeij. agt. Hoekstra en co.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 14 Nov., 1855 no. 91.

Van Balie per ned. ind. schoener *Boksing*, gez. Entjik Pom. agt. Oeij Waijtien.

264 pic. kadeleepitten. *Oeij Waijtien.*

Van Balie per ned. ind. schoener *Kim Engsoen*, gez. Go Kongpoeij. agt. Gezagv.

210 pic. rijst. *Go Kongsoen.*

Van Batavia per ned. ind. bark *Salma*, gez. Said Mohamad Alhabassij. agt. Gezagv.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 17 Nov., 1855 no. 92.

Van Amsterdam per ned. schip *de Zwijger*, gez. P. P. Hoogland. agt. Fraser Eaton en co.

177 coll. dranken en provisien. *Geb. van Delden.*
200 hammen. 4 kn. papier. 250 vs. boter. *Schimmelpenninck en co.*
13 kn. touwerk. *Order.*
26 ks. likeur. *Major Matzen en co.*
1 kt. likeur *van de Venter.*
2 kn. koopmanschapp. 16 coll. touwwerk. waskaarsen en diverse. *Mehlbaum.*
21 kn. manufacturen. *Hoekstra en co.*
10 coll. diverse. *Order.*
2 kn. wolle goederen. kramerijen en galanterien. *Gersom.*
1 kt. regaal. *Fraser Eaton en co.*
5 kn. manufact. gereedschapp en kramerijen. *Geb. van Delden.*
1 kt. diverse. *Geuken.*
1 kt. diverse. *A. Bouman en co.*
6 vs. boter. *Hoekstra en co.*
6 vs. boter. *van der Crab.*
300,000 @ cosk. 43,000 st. moppen. 180 platen en 66 stav. ijzer. *N. H. M.*
19 coll. diverse. *van Vlissingen.*
5 kn. koopmanschappen. 100 st. katen. *Karthaus en co.*
89 vs. boter. *Ruyl Cramer en co.*
15 vs. boter. *Fraser Eaton en co.*
1 kt. diverse. *Duijfhart.*
2 ks. diverse. *Hissink.*
4 coll. diverse. *Geb. van Delden.*

Van Batavia per ned. schip *Tonia*, gez. C. F. Zeeman. agt. W. Cores de Vries.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 14 Nov., 1855 no. 91.

Van Koete (Borneo) per Lingasche schoener *Mastera*, gez. Mohamat Tamin. agt. Gezagv.

27500 boss. rotting. 600 pic. gutta percha. *Fraser Eaton en co.*
55 pic. was. 28 tonn. aard olie. 10 corg. rotting matten. *Gezagv.*

UITVOER.

Naar Nederland via Pasoeroewan per ned. schip *Klasina*, gez. D. Browning.

702⁸⁰/₁₀₀ pic. suiker. 28 kn. kop. duiten. 250 pic. tin. 90. do. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Besoekie per ned. schip *Schouwen*, gez. J. Kroll.

44 kn. kop. duiten. *N. H. M.*

Naar Nederland via Pasoeroewan per ned. schip *Barend Willem*, gez. W. Ketgets.

6302⁸⁰/₁₀₀ pic. suiker. 387 kn. cochenille. 70 kn. kop. duiten. *N. H. M.*

Naar Nederland via Pasoeroewan per ned. schip *Nijverheid*, gez. C. L. Kerkstra.

47 kn. kop. duiten. 125 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Singapore per Eng. schip *Nasroel Khair*, gez. Said Taher.

787⁸⁰/₁₀₀ pic. rijst. *Gezagv.*

Naar Nederland via Pasoeroewan per ned. schip *Koning Willem II*, gez. Oosterwijk Benkmen.

5001⁸⁰/₁₀₀ pic. suiker. 44 kn. kop. duiten. 40 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Boston via Padang per Amerik. schip *Bijna Neijes*, gez. Mea Cam.

289¹¹/₁₀₀ pic. klapp. olie. 30 pic. rotting. *Fraser Eaton en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.